

Grant Thornton informerer

Nr. 1/2016

Din samarbeidspartner innen revisjon, regnskap, skatt og rådgivning - et kunnskapshus i vekst.

Teknologi og fremtidens arbeidsmarked var temaet for årets NHO konferanse i januar. Et viktig budskap var at det store teknologigjennombruddet verden nå står overfor, gir enorme muligheter for verdiskaping. Digitaliseringen i næringslivet har allerede snudd verdikjeder på hodet. Den har skapt nye forretningsmodeller, som den såkalte delingsøkonomien, med store følger for blant annet avisene, hotellnæringen og varehandelen.

Delingsøkonomien er en forretningsmodell der privatpersoner selger tjenester eller leier ut eiendeler ved hjelp av formidlingselskaper på internett. På plattformene kobles tilbydere og kunder gjennom praktiske og enkle løsninger for kommunikasjon og betaling.

De mest kjente selskapene er Airbnb.com og Uber.com, men det finnes mange andre store aktører. Selskapene opererer innenfor mange bransjer og det skjer en rask utvikling på området. Av norske selskaper kan nevnes Nabol.no og Nimber.com.

Delingsøkonomien har opplagte fordeler, blant annet en bedre ressursutnyttelse både for selger og kjøper av tjenester. Disse fordelene blir ikke borte fordi bransjen reguleres i tråd med andre aktører i næringslivet. Men hvordan er egentlig bestemmelsene for beskatningen av denne typen inntekter?

Finansminister Siv Jensen har uttalt at departementet vil se nærmere på dette, og i januar møttes blant annet Skatteetaten og Uber for å finne løsninger for beskatning av Ubers tjenester. Inntil videre vil imidlertid alminnelige regler gjelde, og dette kan vi lese mer om i artikkelen «Skatt i delingsøkonomien».

I Grant Thornton har vi også digitale nyheter å by på denne våren. I februar lanserte vi vår nye nettside på www.grantthornton.no. Vi håper nettsiden skal gjøre det enkelt for deg som kunde å få oversikt over vår kompetanse og tjenester. I tillegg har vi åpnet vår egen bedriftsside på LinkedIn, som vi håper du vil følge.

Vi ønsker å komme i tettere dialog med deg som kunde, slik at vi til enhver tid kan møte dine behov, gi deg innsikt og relevante nyheter som gjelder din bransje og som vil hjelpe din bedrift vokse videre. Vi gleder oss, og tar gjerne imot både ris og ros underveis.

God lesning!

Frede Baumann
Partner
Grant Thornton

Grant Thornton Informerer

Grant Thornton informerer

Utgitt i samarbeid med
DnR Kompetanse AS

Kontaktinformasjon Grant Thornton

Grant Thornton Revisjon AS
Jan Møller
Bogstadveien 30
N-0355 Oslo
Tlf. 22 20 04 00
Faks. 22 20 04 10
e-post: oslo@no.gt.com
www.grantthornton.no

Kontaktinformasjon DnR Kompetanse

DnR Kompetanse AS
Postboks 2914 Solli
N-0230 Oslo
Tlf. 23 36 52 00
forlag@revisorforeningen.no

Redaksjon

Redaktør Alf Asklund, tlf. 40 20 43 10
alf.asklund@revisorforeningen.no

Redaksjonsutvalg

Advokat Tom Larsen
Rådgiver Børge Busvold
Rådgiver Camilla Brunfelt
Rådgiver Signe Haakanes

Utgivelsesplan 2016

Nr. 1 - Fredag 4. mars
Nr. 2 - Mandag 6. juni
Nr. 3 - Mandag 3. oktober
Nr. 4 - Torsdag 8. desember

Produksjon

07 Gruppen a.s.

www.grantthornton.no

AKTUELLE DATOER

15. mars

Betaling av arbeidsgiveravgift og skattetrekk.

Forskuddsskatt for personlige skattytere.

31. mars

Selvangivelsen tilgjengelig elektronisk.

11. april

Merverdiavgiftsoppgaven.
Frist for levering og betaling.

15. april

Forskuddsskatt for upersonlige skattytere, 2. termin.

30. april

Selvangivelsen for personlige skattytere.

Aksjeoppgaven for personlige skattytere.

18. mai

Betaling av arbeidsgiveravgift og skattetrekk

Forskuddsskatt for personlige skattytere, 2. termin.

31. mai

Selvangivelsen for selskaper.

INNHold>01>2016

Mental trening i arbeidslivet

Side 4

Webløsning klar for Næringsrapport skatt

Side 5

Firmabil-nøkkelen 2016

Side 6

Aktuelle satser

Side 18

Skatt i delingsøkonomien

Side 20

Elektronisk stiftelse av aksjeselskap

Side 23

Utgiftsgodtgjørelser i 2016

Side 24

Risikostyring og internkontroll

Side 26

Windows 10 – gratis til privat bruk

Side 30

Etablering av asylmottak og mva.

Side 32

Lønn og arbeidsgiveravgift for frivillige organisasjoner

Side 33

ENKLE GREP GIR MENTAL STYRKE FOR ØKT MESTRING OG PRESTASJON:

Mental trening i arbeidslivet

MENTAL TRENING ER FOR ALLE og ikke bare for toppidrettsutøvere! Forskning viser at mange mennesker i ulike yrkesgrupper får god effekt av å integrere og systematisere mental trening.

Helse- og treningsterapeut
Ingun Mjaaland,
Bwell Norge

Hvorfor?

Ditt potensial til prestasjon og mestring bor i deg og kan realiseres ved å systematisere de mentale basisferdighetene. Mental trening handler om hvordan du kan trene deg selv til å prestere på et høyere nivå oftere og øke de gode prestasjonene.

Jeg antar at alle bedriftsledere ønsker seg medarbeidere som mestrer og presterer i arbeidshverdagen. Vårt potensial er mye større enn det vi får utnyttet. For å kunne være den beste utgaven av oss selv kreves det systematisk og målrettet arbeid over tid på flere områder, der mentale ferdigheter står sentralt.

Historikk og forskning

Willy Railo var en av de første som begynte med mental trening i Norge. I 1983 gav han ut boka Best når det gjelder. Som håndballspiller hadde jeg selv stor nytte av Willy Railos lydspor for avspenning og visualisering. Teknikkene han brukte er ikke så ulike de som brukes i dag.

Det vi vet fra nyere forskning om mental trening, er at den har enda større effekt på oss enn det vi tidligere har vært klar over. Et eksempel er at personer som har gjennomført systematisk mental trening over tid, har en tykkere hjernebark i de fremre delene av frontallappene – senteret for lykke og som motvirker stress – enn de som ikke driver med mental trening. I tillegg har de et økt volum i basale deler

av hjernen som styrer empati, følelser og handlinger.

Hva er mental trening?

Den norske modellen for mental trening er utviklet av Olympiatoppen og Anne Marte Pensgaard. Modellen har fire basisteknikker: målsetting, avspenning, visualisering og indre dialog.

Det er noen mentale ferdigheter som vi vet er viktigere enn andre for å bli mentalt sterk, blant annet selvtillit, fokus, viljestyrke, spenningsregulering, motivasjon og evnen til å mestre stress. Dette er ferdigheter som er viktige for alle og ikke bare toppidrettsutøvere. De aller fleste av oss benytter disse ferdighetene i en eller annen form. Utfordringen er at vi ikke bruker dem målrettet, systematisk og over lang nok tid til at vi får maksimalt utbytte og de endringene vi ønsker.

Hvordan komme i gang?

Dersom du ønsker å prestere optimalt, er det viktig at du setter kroppen din i posisjon til å gjøre det. Søvn, kosthold

og trening er viktige faktorer som påvirker din mentale tilstand. Ønsker du en eller annen form for endring, så kan du starte i dag. Og du kan få inspirasjon, hjelp og støtte på veien!

Første steg kan være nok søvn og hvile. For å kunne være sterk mentalt over tid er tilstrekkelig søvn og hvile avgjørende. Når du sover, restituerer cellene, hjernen prosesserer informasjon og du mobiliserer viljestyrke.

Andre steg kan være å oppsøke en mental trener. Du får tilpasset et treningsprogram for å bli mentalt sterk og får hjelp til å nå dine mål på en effektiv måte. Samarbeidet med en mental trener bør vare i ti uker eller mer. Hovedårsaken til dette er at endring tar tid og ved å systematisere treningen vil det være større sannsynlighet for å lykkes. Pris for enkeltsamtaler vil variere fra ca. kr 1000,- pr. time.

Tredje steg kan være å lese bøker innen mental trening. Det finnes en rekke bøker innen feltet og hvilken som taltaler deg mest, avhenger av dine mål og ønsker for endring. Jeg anbefaler hovedsakelig bøker av fagpersoner. Selv henter jeg mye inspirasjon fra Anthony Robbins og Jon Kabat-Zinn, som står for ulike retninger innen mental trening.

Det viktigste målet mitt som mental trener er at du når målet ditt og trives underveis.

MENTAL TILSTAND: Søvn, kosthold og trening er viktige faktorer som påvirker din mentale tilstand.

Webløsning klar for Næringsrapport skatt

WEBLØSNINGEN FOR Å LEVERE selvangivelse ved hjelp av Skatteetatens rapporteringsløsning Næringsrapport skatt ble klar for registrering fra 24. februar for aksjeselskaper, mens enkeltpersonforetak må vente til 31. mars.

Rådgiver regnskap/
revisjon Hilde Roheim
Ebbesberg,
Revisorforeningen

Enkeltpersonforetak må levere selvangivelsen etter at Næringsrapport skatt er fylt ut. For aksjeselskap er selvangivelsen inkludert i løsningen.

Tidligere ble det signalisert at løsningen ikke var beregnet på selskap registrert med revisor, men dette er ikke lenger aktuelt. Disse selskapene kan også benytte seg av løsningen dersom de finner det hensiktsmessig. Næringsrapport skatt er særskilt beregnet for de som ikke leverer via fagsystemer i dag.

Løsningen er likevel ikke til bruk for alle typer virksomheter, og selskaper som er del av et konsern, kan ikke bruke løsningen.

Andre som ikke kan bruke løsningen er selskaper som har:

- Fordringer, eiendeler eller gjeld i utenlandsk valuta
- Eid, kjøpt eller solgt verdipapirer, aksjer eller fast eiendom i foregående år
- Inntekter fra servering av mat og alkohol
- Driver landbruk, skog, fiske eller fangst

Skatteetaten har en «testløsning» tilgjengelig på sine nettsider, skatteetaten.no, hvor man kan teste hvorvidt foretaket kan benytte løsningen.

Næringsrapport skatt oppleves som en brukervennlig webløsning. Man forholder seg ikke lenger til rapportering i selve ligningsskjemaene. Rapporteringsløsningen inneholder veiled-

ningstekst, og er tilpasset slik at man underveis velger det som er aktuelt for hver virksomhet. Dersom man for eksempel har lønn, krysses det av for dette, og felter som må fylles ut, blir dermed tilgjengelige. Slik er det for flere områder, blant annet driftsmidler og merverdiavgiftsplikt. Det medfører at man ikke behøver å forholde seg til rapportering som ikke er aktuelt for den gjeldende virksomheten.

Det er fra 1. januar 2016 ikke lenger tillatt for næringsdrivende å levere selvangivelse med vedlegg på papir, dette må nå gjøres elektronisk. Denne

gruppen må derfor nå rapportere direkte i Altinn, men dette vil neppe by på problemer for de som allerede er komfortable med skjemaene. Alternativt kan de benytte Næringsrapport skatt, som vil bli tilgjengelig på skatteetaten.no. Det forventes at foretak som i dag leverer direkte via Altinn, og de som går over fra manuell levering til elektronisk, vil bruke mindre tid på innleveringen ved bruk av Næringsrapport skatt.

Bruk av løsningen krever at man har regnskapet klart og i orden, og at man har en viss regnskapsmessig forståelse.

- Advokatfirma med spisskompetanse i forsikringsjuss
- Forsikringsmegling med konsesjon fra Finanstilsynet

forsikringsadvokater.no

Ta gjerne kontakt for en uforpliktende prat

Tlf 22 38 65 28

NYE SKATTEREGLER FOR YRKESBILER – EN GAVEPAKKE TIL HÅNDVERKERE:

Firmabil-nøkkelen 2016

FRA 1. JANUAR 2016 er det innført nye skatteregler for brukere av yrkesbiler med tjenstlig behov for varebil klasse 2. Man kan velge mellom enten en fordelssats pr. kjørte km privatkjøring, eller justert sjablong med et bunnfradrag. De nye reglene innebærer både gunstigere og mer fleksibel beskatning.

Siviløkonom Jan Traaseth,
direktør i Motor Gruppen
Finans AS.

Vi mener at de nye reglene er en stor gavepakke til landets titusener av håndverkere som daglig bruker varebil klasse 2 i jobben, og som nå også på gunstig måte kan bruke denne privat helt skattetrygt ved kun å skatte for faktisk privat bruk, for eksempel til levering av barn i barnehage eller skole. Fordelssatsen for privat bruk på kr 3,40 pr. km synes gunstig, og vi tror derfor de langt fleste vil være mest tjent med å velge denne metoden. Spesielt gjelder dette brukere av dyrere, mer luksuriøse varebiler.

Samtidig vil justerte regler om skattefri sporadisk bruk av firmabiler gjøre det langt mer forutsigbart å låne arbeidsgivers bil i kortere perioder. Enkelte yrkesbilbrukere vil likevel oppleve økt beskatning i 2016. Dette gjelder for eksempel pendlere med mye arbeidskjøring. Videre kan kravet om dokumentasjon av yrkeskjøring med bruk av elektronisk kjørebok i praksis innebære en innstramning. Endelig vil nye regler fra nyttår innebære at de som mottar bilgodtgjørelse for yrkeskjøring med egen bil etter statens satser, kan få opptil 3000 kroner i økt overskudd.

Artikkelen tar for seg skattereglene som gjelder for lønnsmottagere. For biler som regnskapslignes (for selvstendig næringsdrivende), gjelder spesielle regler som vi av plasshensyn ikke har tatt med i denne artikkelen.

I Firmabil-nøkkelen 2015 skrev vi:
«Samtidig tror vi skattereglene er

overmodne for en ny revisjon, spesielt gjelder det for de som skattlegges for å bruke varebilen til privatbruk.» Ut fra de nye skattereglene som er vedtatt, kan det se ut som om myndighetene har tatt oss på ordet, selv om vi tror at det er en elektriker fra Søgne utenfor Kristiansand som skal ha hovedæren for å ha påvirket myndighetene til å innføre de nye skattereglene gjennom sin Facebook-aksjonsgruppe «Vi som vil ha nye skatteregler nå» – se egen rammesak om Johan Emblemsvåg.

Forskjell i beskatning av personbil og varebil i praksis

Skattereglene for privat bruk av yrkesbil/varebil som firmabil, har vært nær

uendret siden nye sjablongregler ble innført i 1987 (en justering kom i 2005). I praksis har det nok likevel vært stor forskjell i den skattemessige behandlingen av personbiler og varebiler, ved at privat bruk av varebiler ofte har vært skattefri for brukeren, inntil skattemyndighetene for alvor begynte å sette fokus på dette for ca. ti år siden. Samtidig kom ny teknologi som GPS-baserte kjørebøker på markedet, og selgerne av disse har ført en aktiv salgskampanje, spesielt mot håndverkere, noe som kan ha ført til at mange på (mer eller mindre) frivillig basis enten startet innrapportering av privat bruk av varebiler (se egen sak om utvikling i antall firmabilbru-

GAVEPAKKE: Nye regler er en gavepakke til landets titusener av håndverkere som daglig bruker varebil klasse 2 i jobben.

kere), eller har valgt alternative ordninger som egen eid bil med bilgodtgjørelse.

For mange brukere av varebiler har fordelsbeskatningen føltes svært urimelig, fordi de har måttet betale like mye i skatt som de som har hatt vanlig personbil som firmabil og som har kunnet bruke denne privat til fritids- og feriereiser. Spesielt har dette vært tilfellet for de som kun har brukt yrkesbilen til levering av barn i barnehage eller skole (se egen sak om Johan Emblemavåg). Nettopp fordi bilen ved frakt av barn ble ansett som egnet for privat bruk, og ble brukt litt privat (i tillegg til arbeidskjøring), så medførte det ordinær fordelsbeskatning. For å unngå fordelsbeskatning, har mange brukere måttet bruke privatbilen til barnehagelevering, for så å dra hjem og hente yrkesbilen etterpå, alternativt kjøre til arbeidsplassen for å plukke opp yrkesbilen der, noe som har vært svært lite hensiktsmessig både ut fra miljøhensyn og tidsbruk.

Nye skatteregler for brukere med tjenstlig behov av yrkesbiler

Her er de nye skattereglene for brukere med tjenstlig behov av yrkesbiler (gjelder for varebil klasse 2 og lette lastebiler under 7500 kg).

Justert sjablongmetode med bunnfradrag

Den skattbare fordelen fastsettes med 30 prosent av bilens listepris opptil 293 200 og 20 prosent av eventuelt overskytende, med et bunnfradrag i listeprisen på 50 prosent (begrenset oppad til kr 150 000). Maksimalt fradrag oppnås dermed på biler med listepris på kr 300 000. Ifølge våre beregninger innebærer dette at en typisk håndverker som disponerer en varebil med listepris på kr 300 000 vil måtte betale en årlig ekstra skatt på denne på 15 708 kroner (ut fra 34,9 % marginalsatt).

Individuell verdsettelse

Økt adgang til å bruke individuell verdsettelse hvor skattbar fordel av alle typer privatkjøring fastsettes med en sats på kr 3,40 pr. km (innebærer kr 1,19 pr. km i ekstra skatt ut fra

34,9 % marginalsatt). Dette innebærer at en typisk håndverker som disponerer en varebil og kjører eksempelvis 5000 km med denne privat i året vil måtte betale 5950 kroner i ekstra skatt i året. Dette betyr en klar og positiv lemping i reglene for individuell fastsettelse av fordelen, ettersom denne regelen tidligere kun gjaldt for arbeidskjøring for biler som «i liten grad er egnet for privat bruk», noe som skapte vanskelige skjønnsmessige vurderinger. Spesielt slår de nye reglene gunstig ut for brukere av dyrere varebiler i klasse 2, som for eksempel Mitsubishi Pajero og Land Rover Discovery. Dette er biler som tidligere vanskelig kunne anses som «i liten grad egnet for privat bruk,» og dermed kom inn under reglene om ordinær sjablongbeskatning. Det forutsettes at yrkeskjøringen dokumenteres ved bruk av elektronisk kjørelog bok basert på GPS (privatkjøring = total utkjørt distanse – yrkeskjøring).

Hva innebærer tjenstlig behov?

De nye firmabilreglene for yrkesbiler kan brukes av alle med tjenstlig behov for varebil kl. 2 og lette lastebiler, men hva innebærer egentlig det å ha tjenstlig behov? I Statsbudsjettet defineres dette på følgende vis: «Eksempelvis vil snekkere og rørleggere normalt ha tjenstlig behov for en slik bil. Ansatte i administrasjonen vil derimot normalt ikke ha behov for en yrkesbil for å utføre sine arbeidsoppgaver.» Videre fremgår det at: «Skattedirektoratet har gitt uttrykk for at et vilkår om tjenstlig behov ikke bør praktiseres strengt.» Det står også at «Arbeidsgivers og arbeidstakers påstand om behov for varebil omfattet av særregelen, må normalt tillegges stor vekt».

Skatteøkning for langpendlere

For enkelte skattytere vil likevel regelendringen om individuell verdsettelse kunne innebære en skatteøkning, noe som skyldes at man med 2015-regler ble skattlagt for arbeidsreiser ut fra to ulike satser på henholdsvis kr 3,40 opptil 4000 km, og kr 1,50 for de overstigende, mens det nå altså kun er én sats på kr 3,40, uavhengig av kjørelengde. På anleggsmaskinen.no ligger det en artikkel med tittelen «Urett-

ferdig 14-dagers-regel» (anleggsmaskinen.no/2016/01/urettferdig-14-dagersregel). Der kan vi lese om en anleggsmaskinkjører som har hele 26 792 km årlig arbeidskjøring med en varebil og som vil få 14 970 kroner i skatteøkning (med 34,9 % marginalsatt) i 2016 ved bruk av individuell verdsettelse. Han vil trolig komme langt bedre ut ved å velge justert sjablong med bunnfradrag (forutsatt tjenstlig behov).

Økt adgang til skattefri sporadisk bruk

Nye skatteregler gir økt adgang til sporadisk skattefri bruk av firmabil (gjelder både person- og varebiler). Ansatte vil heretter kunne bruke arbeidsgivers bil i inntil ti dager eller maks 1000 km pr. år uten beskatning. Tidligere regler gav vanskelige skjønnsmessige vurderinger av hva sporadisk bruk innebar i praksis, og det er derfor svært positivt at vi nå har fått objektive grenser for privat bruk som bør være enkle å forholde seg til. Vi anbefaler at privat bruk loggføres for hver enkelt bil med et utlånsskjema eller lignende.

Ikke bunnfradrag for elvarebiler

Elvarebiler får fortsatt 50 prosent reduksjon i listeprisen som elpersonbiler, men de får ikke i tillegg et bunnfradrag slik som ordinære yrkesbiler. Dette trolig for å hindre at disse da skulle få et dobbelt bunnfradrag. Jeg mener dette gir et helt feil signal, fordi elvarebiler har praktiske bruksbegrensninger som gjør at de trenger relativt større skattefordeler enn vanlige fossildrevne varebiler for å få et bredere innpass i markedet. Mens elpersonbiler har blitt en stor suksess med 17 prosent av det totale personbilsalget i 2015, representerte elvarebilene til sammenligning bare 2,1 prosent av varebilsalget. På denne bakgrunn tok jeg derfor i et leserinnlegg i Dagens Næringsliv 27.4.2015 til orde for å fjerne firmabilskatt på elvarebiler, et forslag som så langt altså ikke har fått politikernes gunst.

IKKE BUNNFRADRAGET: Elvarebiler får 50 prosent reduksjon i listeprisen som el-personbiler, men ikke i tillegg et bunnfradrag slik som ordinære yrkesbiler.

40 000 km-regelen videreføres

I forbindelse med høringsnotatet som ble sendt ut om endrede firmabilregler for yrkesbil våren 2015, ble det også foreslått å fjerne særregelen om 25 prosent reduksjon i skattegrunnlaget for ordinære firmabiler som kjøres over 40 000 km i yrket årlig, som en forenkling av skattereglene.

Jeg tok da på vegne av Bilimportørenes Landsforening til orde for at regelen måtte kunne videreføres, forutsatt at yrkeskjøringen dokumenteres gjennom bruk av elektronisk kjørebok basert på GPS, noe som også gledelig nok ble resultatet da Statsbudsjettet forelå.

Aldersfradrag på yrkesbiler

Hvis yrkesbilen er eldre enn tre år pr. 1. januar i inntektsåret, skal det ifølge Skattebatalerforeningen først gjøres et fradrag på 25 prosent i listeprisen, og hvis det samtidig er tjenstlig behov for varebil kl. 2 eller lett lastebil, skal bunnfradraget på 50 prosent trekkes fra – maksimalt kr 150 000. Dette innebærer altså at for biler med listepris opptil kr 300 000 blir skattegrunnlaget 37,5 prosent av opprinnelig listepris.

Praktisk gjennomføring

Selv om myndighetene innførte nye skatteregler fra nyttår, gjenstår det å

se hva den enkelte bedriftseier vil gjøre med hensyn til praktisk gjennomføring av de nye reglene. Hovedutfordringen kan bli at når en varebil brukes privat, så øker bedriftens kostnader både på grunn av de direkte variable kostnadene (leasing/meravskrivning + driftsutgifter), fordi bedriften må betale arbeidsgiveravgift av den private skattbare fordelen, og fordi kombinert bruk av varebilen betyr bare delvis fradrag for inngående merverdiavgift. Vi tror derfor at det ikke er en selvfølge at ansatte som disponerer yrkesbil vil kunne bruke denne fritt til privatbruk, som er vanlig for personbil-firmabiler. Som et minimum antar vi at den ansatte får mulighet til å gjøre praktisk ærender på starten eller slutten av arbeidsdagen, som for eksempel henting i barnehage og skole, eller gjøre innkjøp på vei hjem. Samtidig har vi sterk tro på at det er et relativt billig frynsegode for en bedrift å la de ansatte bruke varebilen privat, og at dette vil gjøre bedriften langt mer attraktiv som arbeidsgiver.

Elektronisk kjørebok – månedlig skattetrekk

Et av kravene for å bli beskattet ut fra faktisk privatbruk, er at yrkeskjøringen dokumenteres ved bruk av elektronisk kjørebok basert på GPS (privatkjøring=total utkjørt distanse

Johan fikk endret firmabilreglene

Tobarnsfaren Johan Emblemsvåg (31) fra Søgne utenfor Kristiansand skal ha mye av æren for å ha påvirket myndighetene til å endre firmabilreglene for yrkesbilbrukere. Emblemsvåg jobber til daglig som serviceelektriker i et større elektro-installasjonsfirma i Kristiansand, og bruker yrkesbil i jobben, samtidig som han leverer barn i barnehage. Han har derfor gjennom mange år følt de urettferdige firmabilreglene på kroppen daglig. Skulle han skatte av servicebilen på ordinær måte, ville det bety at han fikk den samme skattbare fordelen som sin sjef som kjørte en vanlig personbil som firmabil, uten at han hadde noe i nærheten av samme private faktiske fordel. For å slippe beskatning måtte han bruke privatbilen til barnehagelevering, for så å dra enten hjem eller på jobben for å hente servicebilen. Med en barnehage som først åpnet kl. 0700, og med en jobb der Emblemsvåg måtte møte tidlig hos kunder, var det vanskelig å få hverdagskabalene til å gå opp. For å påvirke politikerne til å endre skattereglene startet han derfor i 2013 Facebook-pressgruppa «Vi som vil ha nye firmabilregler nå», en gruppe som har over 3 100 likerklikk. Samtidig lagde han et opprop: «Dagens firmabilregler gjør ikke forskjell på personbiler og varebiler. Trenger du å kjøre innom barnehage, skole eller butikk på vei til eller fra jobb, må du betale full firmabilskatt eller kjøre ulovlig. Jeg, og mange med meg, mener det bør bli mulig å betale skatt pr. kilometer du kjører privat!»

Politikerne må ha likt det Emblemsvåg foreslo, for som kjent er nettopp beskatning etter en fordelssats pr. kjørte kilometer et av alternativene som foreligger fra 2016.

FUTASU INDUSTRIES Illustrasjon: panhucke.com

Unngå ubehaglige overraskelser – ring Skattehjelptelefonen først

Unngå feil og ekstraarbeid - meld deg inn i Skattebetalerforeningen og få opp til 60 minutter med bistand fra noen av Norges fremste skattejuridiske eksperter. Er du leder for en mindre bedrift vil dette som regel dekke hele ditt behov for bistand. Tjenesten avregnes minutt for minutt, og har du forberedt dine spørsmål godt tar en typisk konsultasjon kun 5 til 10 minutter. Spar tid og penger med Skattehjelptelefonen.

Meld deg inn i Skattebetalerforeningen for kun kr 1990,- www.skatt.no

Bilsalget økte

150 686 personbiler ble registrert i 2015, noe som var en økning på 4,5 prosent fra 2014. Vi må helt tilbake til 1986 for å finne et år med tilsvarende høyt personbilsalg.

Salget av varebiler (i kl. 2 <3,5 tonn) økte med hele 12,3 prosent, og endte på 33 254 biler.

Fortsatt økning i elbil-salg

Økningen i elbil-salget fortsatte og endte på hele 42,5 prosent i 2015.

25 779 nye elbiler ble registrert i løpet av året, noe som tilsvarte 17,1 prosent av det totale personbilsalget.

For el-varebilene sin del var det en økning i salget på 28 prosent i 2015, men disse utgjorde likevel bare 2,1 prosent av det totale varebilsalget.

Dieselsalget fortsetter fallet

Salget av dieseldrevne personbiler falt videre i 2014 og endte til slutt på 40,9 prosent av det totale personbilsalget. I 2013 utgjorde dieselandelen tilsvarende 48,8 prosent.

For varebilene sin del utgjør dieselandelen fortsatt hele 96 prosent av salget.

Sterk økning i ladbare hybridbiler

Salget av ladbare hybridbiler tok for alvor av i 2015, og representerte 5,2 prosent av personbilsalget, mens det tilsvarende tallet bare var 1,1 prosent i 2014.

Firmabilandelen ned

Firmabilandelen (dvs. næringsandelen) av personbilsalget gikk klart ned og endte på 42,6 prosent i 2015, kontra 47,4 prosent i 2014. Vi tror hovedårsaken til dette er mindre salg av privatleasing (som blir registrert som næringssalg), og høyt salg av elbiler som har en lav leasingandel, til tross for nye regler fra 1. juli 2015 som gjorde dette gunstigere enn tidligere. For varebilene sin del utgjorde firmabilandelen hele 89 prosent.

Redusert CO₂-utslipp

Gjennomsnittlig CO₂-utslipp for alle solgte personbiler endte på 100 g/km i 2015, en reduksjon fra 110 g/km i 2014.

4WD-andel opp

37,7 prosent av alle nye personbiler som ble solgt i 2015, hadde drift på alle fire hjul, en økning fra 34 prosent i 2014. For varebiler mindre enn 3,5 tonn var andelen på 41,5 prosent.

som yrkeskjøring, forutsatt at det innebærer en omvei/merkjøring.

Av plasshensyn tar vi ikke med noen utfyllende beskrivelse av avgrensingen mellom yrkeskjøring og arbeidskjøring, men hovedregelen er at kjøring mellom hjem og fast arbeidssted ikke regnes som yrkeskjøring selv om bilen brukes i yrket i løpet av dagen. Dog har Lignings ABC et eget emne om dette – søk på «Reise – avgrensning mellom arbeidsreiser, besøksreiser og yrkesreiser».

Sjablong med bunnfradrag eller individuell verdsettelse?

Det kan synes åpenbart at de fleste yrkesbilbrukerne vil være mest tjent med å velge individuell verdsettelse fremfor justert sjablong med bunnfradrag. Med en varebil med listepreis på eksempelvis kr 300 000 går skjæringspunktet for valg av sjablong med bunnfradrag og individuell verdsettelse på hele 13 235 km, noe som altså betyr at det vil lønne seg å velge individuell verdsettelse dersom du har mindre privatkjøring enn dette, og sjablong med bunnfradrag dersom man har høyere privatkjøring. Har varebil en listepreis på kr 200 000, så går skjæringspunktet på 8824 km. Generelt kan man si at desto dyrere yrkesbil, desto mer lønnsomt vil det være å velge individuell verdsettelse, og vice versa.

Skifte av metode i året

Et aktuelt spørsmål er om arbeidsgiver kan skifte metode gjennom året ved for eksempel å bruke individuell verdsettelse i deler av året, for eksempel i vintermånedene, mens det velges justert sjablong i sommermånedene. Vi tok opp denne problemstillingen med Skattebetalereforeningen, og fikk da forståelse av at arbeidsgiver må velge metode på begynnelsen av hvert kalenderår og at arbeidsgiver vil være bundet av den valgte metoden for hele inntektsåret. Hvis man derimot for eksempel bytter bil i løpet av året, vil man kunne skifte metode.

– yrkeskjøring). Videre forventer vi at arbeidsgiver vil stille krav om at den ansatte på månedsbasis vil måtte levere en oversikt over samlet privatkjøring i løpet av måneden, og at det foretas ordinært skattetrekk fortløpende. I skrivende stund foreligger det ennå ingen forskrifter om praktisk gjennomføring, noe som selvsagt er helt uholdbart.

Merdistansen skattlegges

Reglene for hva som regnes som arbeidskjøring og hva som regnes som yrkeskjøring, er uendret for 2016, noe som betyr at når en yrkesbil benyttes til såkalt kombinert kjøring, som for eksempel til levering i barnehage eller skole på vei til jobb, skal merdistansen som brukeren har ved den private bruken, skattlegges. Dette gjelder både hvis arbeidsreisen i utgangspunktet regnes som privatkjøring eller

Prosentligning

For:

Dersom hovedimportør likevel ikke har listepris på ekstraustyr – typisk ekstraustyr som ikke direkte kan knyttes til en bilmodell (som for eksempel vinterdekk) og som ikke er fabrikkmontert – benyttes faktisk anskaffelsespris på utstyret.

Som ekstraustyr regnes både fastmontert og løst ekstraustyr, herunder vinterdekk, takstativ og tilhengerfeste. Derimot skal det ikke gjøres tillegg for spesialinnredninger mv., som bare har betydning for den rent yrkesmessige bruken av bilen, som for eksempel varebilinnredninger og elektronisk kjørebok basert på GPS. Fordelssatsen gjelder uansett om det er gitt rabatt på bilen eller på ekstraustyret. Er det reklame på bilen, vil ikke det påvirke beskatningen.

Det tas ikke hensyn til om du ville ha valgt en billigere bil om du hadde valgt å holde egen bil privat. Beskatningen skal foretas ut fra den bilen som rent faktisk også disponeres privat.

Hva koster det å ha firma-varebil?

Skatt på firmabilfordelen er selve kostnaden ved å disponere firma-varebil, og det er marginalskatteprosenten på den øverste delen av din bruttoinntekt (personinntekt) som skal benyttes til å beregne kostnaden. Med virkning fra 2016 er marginalsatten redusert med 0,3 %-poeng, i forbindelse med innføring av trinnskatten. Her er de viktigste trinnene i marginalsatten:

Lønnsintervall	Marginalskatt %
224 901 – 565 400	34,9 %
565 401 – 909 500	43,9 %
Over 909 500	46,9 %

Ifølge SSB.no var gjennomsnittsinntekten for håndverkere 36 200 kroner pr. måned pr. 3. kvartal 2014, noe som tilsvarer en årslønn på 434 000 kroner. Dette betyr at de i praksis har 34,9 prosent marginalsatt på firmabilfordelen. Tabellen nedenfor angir hva det koster i form av økt skatt pr.

måned å disponere firma-varebil i 2016, forutsatt at hele firmabilfordelen ligger innenfor gitte grenser. For øvrig er tabellen basert på årlig yrkeskjøring mindre enn 40 000 km pr. år og at bilen er registrert i 2013 eller senere.

Firmabilskatt pr. mnd.

Dette koster firma-varebil deg pr. mnd. i 2016 (forutsatt varebil kl. 2 og tjenstlig behov)

Yrkesbilens listepris	Justert listepris	Skatt pr. mnd. (34,9 %)	Skatt pr. mnd. (43,9 %)	Skatt pr. mnd. (46,9 %)
150 000	75 000	654	823	879
200 000	100 000	873	1 098	1 173
250 000	125 000	1 091	1 372	1 466
300 000	150 000	1 309	1 646	1 759
350 000	200 000	1 745	2 195	2 345
400 000	250 000	2 181	2 744	2 931
450 000	300 000	2 598	3 268	3 491
500 000	350 000	2 889	3 633	3 882
550 000	400 000	3 179	3 999	4 273
600 000	450 000	3 470	4 365	4 663

Dette koster firma-varebil deg pr. kjørte km privatkjøring (individuell verdsettelse)

		Skatt pr. km (34,9 %)	Skatt pr. km (43,9 %)	Skatt pr. km (46,9 %)
Fordelssats pr. km	3,40	1,19	1,49	1,59

Kjøregodtgjørelse

Hvis du eier bilen selv eller privatleier bil og bruker denne til yrkeskjøring, er det vanlig at du mottar en eller annen form for kjøregodtgjørelse. Det mest vanlige er kjøregodtgjørelse som utbetales i henhold til satsene i statens reiseregulativ. Fra 1. januar må du betale 30 øre på godtgjørelsen opptil 10 000 km, ettersom det er innført en skattefri sats på kr 3,80 pr. km.

Her er en full oversikt over statens satser og de skattefrie satsene som gjelder i 2016:

Type kjøregodtgjørelse		Statens satser 2016	Skattefri sats 2016	Trekkpliktig del/ overskudd
0 - 10 000 km	Både i Norge og utenlands	4,10	3,80	0,30
	Elbil (Norge+Utenlands)	4,20	3,80	0,40
Over 10 000 km	Både i Norge og utenlands	3,45	3,45	
	Elbil (Norge+Utenlands)	4,20	3,45	0,75
I tillegg - spesielle godtgjørelser:				
	For arbeidstagere med arbeidssted i Tromsø pr. km	0,10	0,10	
	Pr. passasjer pr. km	1,00	1,00	
	For frakt av materiell/utstyr pr. km	1,00	1,00	

unimicro

ØKONOMISYSTEMER

Det beste fra begge verdener

Skal du drive et moderne regnskapskontor, må regnskapsprogrammet levere løsninger som gjør at samarbeidet mellom kontor og kunde får en god flyt. Det handler om effektivitet, funksjonalitet og brukervennlighet.

Med Uni Økonomi og Uni24 har kundene dine mulighet til å bli mer selvstendige, ta en større del av jobben, samtidig som både du og kundene dine har kontroll på sitt regnskap. Dette gir god fleksibilitet og styrker samarbeidet mellom deg og dine kunder.

Best i test seks år på rad!

"Uni Økonomi, med Uni24 ligger fortsatt et hestehode foran. De er sterke på elektroniske bilag og har dramatisk redusert prisen på Uni24 for de som ønsker det beste fra begge verdener. (..) Det gir fleksibilitet og full funksjonalitet. Derfor er Uni Økonomi fortsatt best i test."

- PC World Norge 2015

MEST VANLIG: Det er mest vanlig å få kjøregodtgjørelse som utbetales i henhold til satsene i statens reiseregulativ.

Kjøregodtgjørelse i praksis

For personbiler er den mest vanlige formen for kjøregodtgjørelse kilometerbasert kjøregodtgjørelse etter statens satser, men ordninger med fast bilgodtgjørelse synes å bli stadig mer populært. Vi antar det samme vil være tilfellet for varebilbrukere. Slike ordninger kan bestå av enten et fast månedlig beløp, en fast godtgjørelse pr. kjørte kilometer, eller en kombinasjon av disse. Noen firmaer velger også utelukkende å gi et rent lønnstillegg ved overgang fra firmabilordning.

Vi anbefaler at alle som bruker varebilen regelmessig til jobbkjøring, får en form for fast kjøregodtgjørelse, eventuelt i kombinasjon med en variabel kjøregodtgjørelse. En fast månedlig godtgjørelse vil redusere risikoen, og dermed gjøre det lettere for ansatte å velge egen varebil ettersom de vet hva de har i minimumsinntekt på bilen til å dekke faste kostnader som billån/leieutgifter, forsikring, årsavgift m.m. Dette kan være viktig, ikke minst i forbindelse med eventuell sykdom.

Hvis bedriften velger en ordning med fast månedlig kjøregodtgjørelse kombinert med en variabel del, bør den variable kjøregodtgjørelsen legges opp slik at godtgjørelsen pr. kjørte kilometer samsvarer med marginalkostnaden ved å kjøre én ekstra kilometer (dog vil dette variere fra bil til bil). Da sikrer man hensiktsmessig bruk av vare-

bilen, og at den ansatte ikke kjører ekstra kilometer i jobben bare for å få utbetalt kjøregodtgjørelse. I praksis vil dette bety en kilometergodtgjørelse i størrelsesorden 1,5-2 kroner pr. kjørte yrkeskilometer, ut fra en varebil i «normal» prisklasse fra 200 000 til 350 000 kroner.

Mottar du en fast kjøregodtgjørelse, vil de fleste arbeidsgivere kreve at du leverer månedlig kjørebok, for så å splitte opp kjøregodtgjørelsen i en trekkfri del og en trekkpliktig del. Enkelte arbeidsgivere vil helst unngå dette ansvaret, og for å få skattemessig fradrag for yrkeskjøringen holder det at du som bilbruker i selvangivelsen legger med en kjørebok som viser total yrkeskjøring gjennom året.

Firma-varebil eller kjøregodtgjørelse?

Under forutsetning av at bedriftens bilpolicy gir mulighet for valg av firma-varebil eller kjøregodtgjørelse, bør alle brukere gjøre en vurdering av hva de forskjellige alternativene koster deg. Det kan raskt spare deg for tusener av kroner i året. Samtidig vil lønnsomheten påvirkes av i hvilken grad man i bedriftens bilpolicy har åpnet for fri privat bruk av varebilen (noe som selvsagt vil være mulig hvis man velger egenleid/egenleid varebil).

Likevel innser vi at det å gjøre korrekte beregninger er langt vanskeligere for varebiler enn for vanlige personbiler. Det skyldes for det første

at både leasing- og driftskostnadene blir høyere for den ansatte ved egenleid/egenleid yrkesbil enn for arbeidsgiver med firma-varebil, ettersom bedriften har delvis mva.-fradrag, når varebilen også brukes privat (ved f.eks. 70 prosent yrkesbruk er mva. fradragsbrøken tilsvarende). Videre påvirkes arbeidsgivers beregninger av at arbeidsgiveravgiften er variabel ved valg av individuell verdsettelse.

Ved valg av sjablongmetode med bunnfradrag er arbeidsgiveravgiften en fast kostnad, men mva.-fradraget følger samme regler som ved individuell verdsettelse.

Spesielt for brukere av dyrere varebiler vil individuell verdsettelse gi en lav skattbar fordel. Samtidig gir statens satser en høy kjøregodtgjørelse for de som både har høy yrkeskjøring og får ekstra tillegg for kjøring med tung last. Disse får hele kr 5,10 pr. km opptil 10 000 km i året, hvorav hele kr 4,80 er skattefritt. Til sammenligning er fordelssatsen med privat bruk av firma-varebil altså bare kr 3,40 pr. km (individuell verdsettelse). Spesielt bør derfor brukere av billigere varebiler – typiske «pizza-racere» – kunne komme gunstig ut ved å velge egenleid/egenleid yrkesbil, mens brukere av dyrere varebiler antagelig vil komme gunstig ut med å velge individuell verdsettelse.

Bruk av leasing/privatleasing gjør det langt enklere å beregne lønnsomheten med ulike bilordninger. Leasing gir deg en rekke fordeler som forutsigbare bilutgifter, du slipper å oppta gjeld samtidig som du i praksis får en forsikring mot verdifall på bilen. Husk at hvis du velger å eie bilen selv, så vet du egentlig ikke hva bilen har kostet deg før du har solgt den igjen. I sum oppnår du med PrivatLeie mange av de samme fordelene som med å ha firmabil.

Mange yrkesbilbrukere vil være i den situasjonen at de sitter på begge sider av bordet – både som eiere/bedriftsledere og som ansatte. Således kan de velge hvordan de vil sette sammen firmaets bilpolicy. Uansett vil føl-

Firma-varebil eller kjøregodtgjørelse?

Yngve Yrkesbilist har fått tilbud om ny jobb som elektriker i firmaet Helset Elektro AS, og vurderer om han skal velge firma-varebil eller kjøregodtgjørelse. Han har kommet til at han trenger en middels stor varebil – og vurderer en Renault Trafic med listepriis inkl. vinterhjul til kr 323 000. Ut fra at Yngve vil ha tjenstlig behov vil derfor justert skattbar listepriis bli på kr 173 000 (fradrag på kr 150 000). Han kommer til å kjøre 20 000 km i året, hvorav 6000 km privat inklusive levering i barnehage, noe som gir en privat skattbar fordel på kr 20 400 (6000 km x kr 3,40 pr. km). Yngve vurderer privatleasing av Trafic'en og får tilbud om en fast månedlig kjøregodtgjørelse på kr 1200 + statens satser (inkl. kr 1,00 pr. km for tung last) for yrkeskjøringen, med en totalramme årlig på kr 87 000 i brutto utgifter for arbeidsgiver. Utgifter til eventuell elektronisk kjørebok kommer i tillegg, men denne utgiften blir dekket av arbeidsgiver enten Yngve har firma-varebil eller egenleid bil, slik at dette derfor ikke påvirker regnestykket. Husk at leasing gir faste kostnader og forenkler beregninger av lønnsomhet med ulike bilordninger.

Som vi ser av tallene nedenfor, kommer individuell verdsettelse gunstigst ut med en ekstra årlig skatt på kr 7120. Egenleid bil kommer på andreplass med netto bilutgifter på kr 13 778, og justert sjablong med bunnfradrag på tredjeplass med ekstra skatt på kr 18 113.

I eksemplet har vi ellers benyttet typiske leasingutgifter og driftsutgifter for denne typen bil ut fra årlig kjørelengde på 20 000 km, og fem år leasing. Merk ellers at årsaken til forskjellen mellom leasingutgifter/driftsutgifter for Yngve og for arbeidsgiver, er at arbeidsgiver kan trekke fra 70 prosent av merverdiavgiften som inngående merverdiavgift, ettersom bilen blir brukt tilsvarende til yrkeskjøring.

FIRMABIL: Arbeidsgivers utgifter	Sjablong med bunnfradrag	Individuell Verdsettelse	EGENLEID BIL: Arbeidsgivers utgifter
Årlige leasingutgifter (mva justert)	44 916	44 916	83 200 Bilgodtgjørelse
Årlige driftsutgifter (mva justert)	34 277	34 277	2 453 Arbeidsgiveravgift
Arbeidsgiveravgift	7 318	2 876	85 653 Totale utgifter
Totale utgifter (før skatt)	86 511	82 070	
FIRMABIL: Ansattes utgifter	Sjablong med bunnfradrag	Individuell Verdsettelse	EGENLEID BIL: Ansattes utgifter
Bilens skattemessige listepriis	173 000		83 200 Bilgodtgjørelse (+)
30 % av 173.000	51 900		6 073 Skatt overskudd (-)
20 % av overstigende	0		52 228 Årlige leasingutgifter (-)
Årlig skattbar fordel:	51 900	20 400	38 679 Årlige driftsutgifter (-)
Ekstra skatt:	18 113	7 120	13 778 Netto bilutgifter

gende momenter avgjøre hva slags bilordning du bør velge:

1. Ditt kjøremønster
2. Størrelsen på kompensasjonen for firmabilen (fast kjøregodtgjørelse/lønnskompensasjon og lignende)
3. Hva slags biltype du velger

Samtidig er det viktig å bygge inn en liten ekstra buffer for usikkerhetsmomentene (bulker, skrapet, egenandel på kasko m.m.) ved å holde bil selv. Er du i en situasjon hvor du skal forhandle med arbeidsgiveren din om fast kjøregodtgjørelse, bør du argumentere for at arbeidsgiver bør kunne akseptere samme kostnad med kjø-

regodtgjørelse som ved å holde deg med en firma-varebil.

Bruker du egen bil i jobben og får kun kjøregodtgjørelse etter statens satser med liten yrkeskjøring, taler det for at du bør velge firmabil, men alt avhenger av hvor mye privatkjøring du har.

Kort oppsummert kan vi si at det på generell basis lønner seg å velge firma-varebil – sjablong med bunnfradrag:

4. Når du velger en billigere varebil
5. Når du har lav eller middels yrkeskjøring
6. Når du har utstrakt privatkjøring

Tilsvarende lønner det seg å velge firma-varebil med individuell verdsettelse:

7. Når du velger en middels/dyr bil
8. Når du har lav/middels yrkeskjøring
9. Når du har lav/middels privatkjøring (som du skattlegges for)

Samtidig kan vi si at det på generell basis lønner seg å velge egenleid/egenleid varebil med kjøregodtgjørelse:

10. Når du har lav eller middels privatkjøring
11. Når du har utstrakt yrkeskjøring
12. Når du har høy fast månedlig kjøregodtgjørelse
13. Når du velger en billigere varebil

Det finnes flere gode kalkulatorer på nettet hvor du kan gjøre beregninger om hva som lønner seg for deg – firma-varebil eller egen/privatleid bil med kjøregodtgjørelse.

Komfortfaktorer

Erfaringsmessig vil firmabilbrukere være villige til å betale litt ekstra for alle komfortfaktorene. Dette dreier seg om fravær av risiko (som for eksempel tap av egenandel og redusert bonus ved skader på egen bil), slipper administrasjon, slipper å oppta lån for å kjøpe bil (men det oppnår man også

med privatleie), har nøyaktig oversikt over bilkostnaden (skatten), har alltid relativt ny og sikker bil, slipper å ergre seg over riper og mindre skader som for eksempel såkalte «shopping-bulker».

Hva med arbeidsgiver?

Også for arbeidsgiver avhenger svaret på hva som lønner seg av firmabil og kjøregodtgjørelse, av størrelsen på kompensasjonen for firmabilen, og kjøremønsteret som den ansatte har. En anbefaling kan være å la de ansatte få et fast beløp i året – uavhengig av

om de velger firma-varebil eller egen bil – da oppnår man samtidig å sette et tak på utgiftene knyttet til privatkjøring for de som har firma-varebil.

Arbeidsgiver bør dessuten alltid ta hensyn til komfortfaktorene: En ren firmabilordning kan gjøre det lettere å profilere bilene med reklame og dekor, den ansatte bruker mindre tid og ressurser på bilbytte, og bilen er på veien uavhengig av brukers privatøkonomi. For noen år siden hørte vi om ansatte som hadde sykmeldt seg da firmabilen gikk i stykker for å være

Skatt på kjøregodtgjørelse – elbil fortsatt gunstig

Nye skatteregler fra 1. januar 2016 medfører at ansatte må betale skatt for jobbreiser med egen bil (forutsatt dekning etter statens satser). Vi snakker om 30 øre pr. km eller maksimalt kr 3000 i økt skattbart overskudd for en fossil bilist som kjører 10 000 km, og i praksis fra 34,9 % til 46,9 % marginalsatt på dette.

Men elbilister kommer fortsatt gunstig ut sammenlignet med vanlige bilister. Årsaken er at de fleste arbeidsgivere godtgjør jobbreiser med egen bil etter statens satser som er kr 4,10 opptil 10 000 km, og kr 4,20 for elbiler, altså 10 øre mer for elbiler. For kjøring utover 10 000 km får fossilbilister bare kr 3,45 pr. km, mens elbilisten fortsatt får kr 4,20 pr. km, altså 75 øre mer. Selv om det må betales skatt på disse 75 ørene, blir likevel totalregnestykket veldig gunstig for elbilisten, noe våre beregninger nedenfor viser. Differansen i favør av elbil er på hele kr 4760 i året.

Even Elbilist kjører 20 000 km i jobben årlig med elbil, og mottar kr 84 000 i kjøregodtgjørelse etter statens satser. Even får et skattbart overskudd på kr 11 500, noe som betyr kr 5049 i økt skatt (med 43,9 %), men sitter likevel igjen med kr 78 952 netto etter skatt.

Frode Fossilbilist kjører også 20 000 km i jobben årlig, og mottar samlet kr 75 500 i kjøregodtgjørelse. Frode må da skatte av et overskudd på kr 3000, og etter å ha betalt kr 1.317 i skatt (med 43,9 %) sitter han igjen med kr 74 183 netto etter skatt. Konklusjonen er at Even sitter igjen med kr 4769 mer enn Frode – i tillegg til alle de andre elbilfordelene.

Årlig kjørelengde 20 000 km	Vanlig bil		Totalt	Elbil		Totalt
Statens satser - 10 000 km	4,10	41 000		4,20	42 000	
Siste 10 000 km	3,45	34 500		4,20	42 000	
Samlet br. kjøregodtgjørelse			75 500			84 000
Skattefri del:	Sats pr. km	Sum fradrag		Sats pr. km	Sum fradrag	
Første 10 000 km	3,80	38 000		3,80	38 000	
Siste 10 000 km	3,45	34 500		3,45	34 500	
Overskudd		3 000			11 500	
Skatt på overskudd	3 000	43,9 %	1 317	11 500	43,9 %	5 049
Netto godtgjørelse etter skatt			74 183			78 952
					Differanse	4 769

hjemme og reparere denne, noe som selvsagt er en dårlig løsning. For å forhindre dette bør det være mulig å sette en minimumsstandard på varebilene som de ansatte måtte anskaffe privat ved valg av egeleid/egenleid bil.

Elbil og ladbare hybridbiler

Med 50 prosent reduksjon i grunnlaget for firmabilskatt sier det seg selv at det å ha elbil som firmabil, er svært gunstig. Spesielt gjelder det elbiler som befinner seg i den dyreste enden av prisskalaen. Samtidig kan det også være svært gunstig å ha egen elbil og motta kjøregodtgjørelse for yrkeskjøring, ettersom statens satser er hele kr 4,20 pr. km uavhengig av kjørelengde, og driftsutgiftene generelt er lave. Dette gjelder både strømutgifter, service, forsikring og årsavgift (i tillegg kommer alle de andre elbilfordelene som f.eks. fri bompasering). Dog mener enkelte at det er noe større usikkerhet knyttet til det årlige verditapet på elbiler kontra fossilbiler, selv om tall fra min egen organisasjon, som importerer og forhandler biler som Mitsubishi i-Miev og Renault ZOE, viser relativt lave verditap på disse bilene når man sammenligner oppnådde bruktbilpriser med dagens nybilpriser.

Tall fra Opplysningsrådet for Veitrafikken viser at bare ca. 20 prosent av elbiler i 2015 ble registrert som firmabiler, mens andelen var tilsvarende hele 47,2 prosent for fossilbiler. Selv om disse tallene inkluderer biler registrert på leasing, så viser tallene at den typiske elbilkjøperen i hovedsak er en privatperson.

Dette koster elbil som firmabil pr. md. i 2016 (forutsetter elbil registrert i 2013 eller senere):

Bilens listepreis	Skatt pr. mnd. (34,9%)	Skatt pr. mnd. (43,9%)	Skatt pr. mnd. (46,9%)
150 000	654	823	879
200 000	873	1 098	1 173
250 000	1 091	1 372	1 466
300 000	1 309	1 646	1 759
350 000	1 527	1 921	2 052
400 000	1 745	2 195	2 345
450 000	1 963	2 469	2 638
500 000	2 181	2 744	2 931
550 000	2 399	3 018	3 224
600 000	2 598	3 268	3 491
650 000	2 743	3 451	3 686
700 000	2 889	3 633	3 882

Privat lading

I Finansavisen 7. juli 2015 uttalte Auctolease-leder Haakon J. Marthinsen seg skeptisk til miljøeffekten av ladbare hybridbiler (som firmabiler): «Miljøet styrer avgiftene, men kostnadene styrer brukerne. Derfor er det

naivt å tro at firmabileierne vil fylle batteriet med privat strøm når bensinen er betalt av arbeidsgiver og brukeren allerede har betalt over skatteseddelen.» Vi mener derimot at miljøeffekten av ladbare hybrider som firmabil kan opprettholdes, ved at arbeidsgiverne tilrettelegger for refusjon av den ansattes private strømutgifter til lading av bilen.

Dette er en løsning som jeg er kjent med gjennom min egen arbeidsgiver som har tilrettelagt for dette nå i 2016. Dette kan gjøres ved en tallmessig oppstilling av sannsynliggjøring av faktiske kostnader ved lading av både ladbare hybridbiler og elbiler på privat strømabonnement, for eksempel ved bruk av egen strømmåler og bruk av snittpris for forbruk/nettleie.

I tillegg har mange kommuner, som for eksempel Oslo kommune, tilrettelagt for fri parkering av ladbare hybridbiler på mange elbil-parkeringsplasser så fremt disse samtidig står og lader. Dette gir et ytterligere incitament for faktisk å lade de ladbare firmabilene.

REFUSJON: Refusjon av den ansattes private strømutgifter til lading av bil kan gjøre at miljøeffekten av ladbare hybrider som firmabil kan opprettholdes.

AKTUELLE SATSER > A JOUR PR. > 01.02.2016

AVGIFTSSATSER 2015

Arbeidsgiveravgift

Sone	Sats ¹⁾
I	14,1 %
I a	10,6 % / 14,1 % ²⁾
II	10,6 %
III	6,4 %
IV	5,1 %
IV a	7,9 % ³⁾
V	0,0 %

Sone for arbeidsgiveravgift fastsettes etter hvilken kommune selskapet driver virksomheten i, dvs. hvor foretaket, ev. underenheter av foretaket er registrert. For ambulerende virksomhet og virksomhet som driver arbeidsutleie, benyttes satsen for den sonen hvor hoveddelen av arbeidet er utført dersom denne satsen er høyere enn satsen i registreringskommunen.

1) Arbeidsgivere med aktivitet innenfor visse sektorer, bl.a.:

- transportsektoren (unntatt bl.a. drosjebiltransport, lagervirksomhet og flyttetransport)
- energisektoren (unntatt bl.a. bergverk og olje og gassutvinning)
- produksjon av stål og syntetiske fiber
- finans og forsikring
- bedriftsrådgivning og hovedkontortjenester for andre selskaper i konsernet

må beregne arbeidsgiveravgift etter satsene i sone I. Det samme gjelder for ambulerende virksomhet eller arbeidsutleie innenfor slike sektorunntatte aktiviteter.

Avgift kan likevel beregnes etter satsen for lokaliseringssonen så lenge differansen mellom avgift beregnet etter satsen i lokaliseringssonen og avgift beregnet etter en sats på 14,1 %, ikke overstiger kr 500 000 (kr 250 000 for godstransport på vei). Etter det er satsen 14,1 %. Fribeløpene gjelder på konsernnivå.

Er det gjennomført et klart regnskapsmessig skille, gjelder reglene bare for lønn knyttet til den sektorunntatte aktiviteten.

2) I sone I a kan avgift beregnes etter en sats på 10,6 % inntil differansen mellom den arbeidsgiveravgiften som ville ha fulgt av en sats på 14,1 % og avgiften som beregnes etter satsen på 10,6 %, overstiger kr 500 000 (kr 250 000 for godstransport på vei). Etter det er satsen 14,1 %. Dette gjelder ikke for jordbruk, skogbruk, fiske og visse beslektede virksomheter der satsen uansett er 10,6 %.

3) For jordbruk, skogbruk, fiske og visse beslektede virksomheter i sone IV a er satsen 5,1 %.

Merverdiavgift

Ordinært 25 %

Matvarer 15 %

Persontransport, romutleie, kringkastingstjenester, adgang til museer, fornyelsesparker og idrettsarrangementer 10 %

BETALINGSTERMINER – VIKTIGE DATOER

A = Betaling av skattetrekk og arbeidsgiveravgift

M = MVA-oppgaven: Levering og betaling

F = Forskuddsskatt personlige skattytere (næringsdrivende)

E = Forskuddsskatt upersonlige skattytere, f.eks. AS

	A	M	F	E
1. termin	15.03.	11.04.	15.03.	15.02.
2. termin	18.05.	10.06.	18.05.	15.04.
3. termin	15.07.	31.08.	15.09.	
4. termin	15.09.	10.10.	15.11.	
5. termin	15.11.	12.12.		
6. termin	16.01.	10.02.		

Frist for A-melding: den 5. i måneden etter utbetaling.

GEBYRER TIL BRØNNØYSUNDREGISTRENE MV.

Forsinkelsesgebyrer ved innsending av årsregnskap

Første 8 uker 1R kr 1025 pr. uke

Neste 10 uker 2R kr 2050 pr. uke

Neste 8 uker 3R kr 3075 pr. uke

Forsinkelsesgebyr beregnes når regnskapet leveres etter 31. juli.

Regnskapet skal sendes inn elektronisk.

RENTESATSER

Forsinkelsesrente (morarente)

Fra 01.01. til 30.06.2016 8,75 % p.a.

Fra 01.07. til 31.12.2016 9,00 % p.a.

Rentetillegg og rentegodtgjørelse ved skatteoppgjøret

Rentesatsen er 0,56 % p.a. og er lik for både restskatt og tilgodebeløp.

Ordinær rente ved skatteavregning er ikke skattepliktig eller fradragsberettiget. For restskatt beregnes det rentetillegg fra 1. juli 2015

(fra 15. mars 2016 for upersonlige skattytere) til forfall 1. termin. For tilgodebeløp beregnes rente fra 1. juli 2015 (fra 15. mars 2016 for upersonlige skattytere) til skatteoppgjøret blir sendt. For tilleggsforskudd beregnes rente fra 31. mai 2016 til skatteoppgjøret blir sendt.

Renter etter vedtak om endringssak

Ved endringer i skatt og avgift etter endringssak beregnes det renter etter følgende satser:

	2015	2016
Renter ved økning av skatt og avgift	2,25 % p.a.	1,75 % p.a.
Rentegodtgjørelse ved nedsettelse av skatt og avgift	1,25 % p.a.	0,75 % p.a.

Rentesatser ved forsinket betaling av skatt/avgift:

Ved forsinket innbetaling av skatter og avgifter (betaling etter forfall) svares forsinkelsesrenter etter den ordinære satsen for forsinkelsesrenter.

Utgiftsgodtgjørelser 2016

Godtgjørelse til kost

Innland

Dagsreiser uten overnatting:

Fra 6 til 12 timer: kr 280

Over 12 timer: kr 520

Måltidstrekk: Frokost 20 %, lunsj 30 %, middag 50 %

Reiser med overnatting:

Over 12 timer: kr 710

For reiser som varer mer enn ett døgn, regnes 6 timer eller mer inn i det nye døgnet som et helt nytt døgn.

Måltidstrekk i godtgjørelsen: Frokost: kr 142 (20 %), lunsj kr 213 (30 %), middag kr 355 (50 %).

Natttillegg

Ulegitimert natttillegg ved overnatting: kr 430

Utland

I utlandet gjelder det egne satser for hvert land, se: regjeringen.no/no/dokumenter/utenlandsregulativet/id438645/

Skattedirektoratets forskuddssatser for trekkfri kostgodtgjørelse

For arbeidstaker som bor på pensjonat

eller hybel/brakke uten mulighet for å koke mat: kr 307

For arbeidstaker som bor på hybel/brakke der

det er mulighet for å koke mat eller har overnattet privat: kr 200

Matpenger (fravær fra hjemmet minst 12 timer) kr 89

Bilgodtgjørelse

10 000 km kr 4,10 pr. km

Over 10 000 km kr 3,45 pr. km

Arbeidstakere i Tromsø gis et tillegg på kr 0,10 pr. km til satsene ovenfor.

Bruk av El-bil pr. km kr 4,20

Tillegg pr. passasjer pr. km kr 1,00

Tillegg for tilhenger pr. km kr 1,00

Satsene for bilgodtgjørelse og passasjertillegg gjelder også utenlands.

Den skattefrie delen av bilgodtgjørelsen er kr 3,80 pr. km for de første

10 000 km og deretter kr 3,45. Dette gjelder også el-bil og kjøring i

Tromsø. For reiser i utlandet er den skattefrie satsen kr 3,80 pr. km

uansett kjørelengde.

NATURALYTELSER

Bilbeskatning 2015 og 2016

Fordelen ved privat bruk av firmabil skal med i grunnlaget for beregning av forskuddstrekk og arbeidsgiveravgift. Fordelen fastsettes til 30 % av bilens listepris inntil kr 293 200

(kr 286 000 i 2015) og 20 % av overskytende listepris.

Ved følgende forhold reduseres listepreisen til:

	Ordinær bil	Elbil
Elbil	–	50,00 %
Eldre bil enn tre år pr. 1. jan.	75,00 %	37,50 %
Yrkeskjøring over 40 000 km	75,00 %	50,00 %
Eldre bil og yrkeskjøring over 40 000 km	56,25 %	37,50 %

Ved firmabilordning i deler av inntektsåret fastsettes fordelene forholds-
messig for antall hele og påbegynte måneder bilen har stått til disposisjon.

Er det tjenstlig behov for varebil klasse 2 eller lastebil under 7,5 tonn,
reduseres listeprisen med 50 % oppad begrenset til kr 150 000. Føres det
elektronisk kjørebok kan fordelene for slike biler alternativt fastsettes til
faktisk privatkjøring multiplisert med en kilometersats på kr 3,40.

For biler der fordelene ikke står i forhold til listeprisen, fastsettes
fordelene på forskuddsstadiet til kr 52 000 for 2016 (kr 51 000 for 2015).

Rentefordel ved rimelig lån hos arbeidsgiver

Rentefordelen settes til differansen mellom normrentesatsen og
den faktiske betalte renten. Mindre, kortsiktige lån beskattes ikke
(lånebeløp på inntil 3/5 G = kr 54 040 pr. 01.05.2015 med
tilbakebetalingstid høyst ett år).

Normrentesatser i	2015	2016
Januar og februar	2,50 %	2,50 %
Mars og april	2,90 %	2,30 %
Mai og juni	2,80 %	Fastsettes senere
Juli og august	2,70 %	Fastsettes senere
September og oktober	2,70 %	Fastsettes senere
November og desember	2,70 %	Fastsettes senere

SKJERMINGSRENTE

Skjermingsrente på lån til selskaper

	2015	2016	Optimal rente
Januar–februar	0,8 %	0,5 %	0,66 %
Mars–april	0,8 %	Fastsettes senere	Fastsettes senere
Mai–juni	0,8 %	Fastsettes senere	Fastsettes senere
Juli–august	0,8 %	Fastsettes senere	Fastsettes senere
September–oktober	0,8 %	Fastsettes senere	Fastsettes senere
November–desember	0,5 %	Fastsettes senere	Fastsettes senere

Renter på lån fra personer til selskaper er skattepliktig som alminnelig
inntekt. Renter som overstiger skjermingsrenten, skattlegges én gang
til som alminnelig inntekt. Skjermingsrenten fastsettes på forskudd
for to og to måneder av gangen og offentliggjøres på Skatteetatens
hjemmeside www.skatteetaten.no

Elektronisk kommunikasjon

Skattepliktig fordel ved arbeidsgivers dekning av utgifter til telefon og
internett mv. settes til kr 4392 pr. år (366 pr. mnd.) uavhengig av antall
kommunikasjonstjenester som dekkes. I tillegg kan det dekkes inntil
kr 1000 pr. år skattefritt for fellesfakturerte varer og tilleggstjenester.
Fordelen reduseres ikke selv om arbeidstakerne selv dekker kostnader
til telefon mv.

FERIEPENGES

<i>Etter ferieloven:</i>	(4 uker og én dag)	Med 5 uker ferie
Personer under 60 år	10,2 %	12,0 %
Personer over 60 år m/inntekt inntil 6 G	12,5 %	14,3 %
For inntekt utover 6 G	10,2 %	12,0 %

GRUNNBELØP I FOLKETRYGDEN

Grunnbeløpet (1 G) pr. 01.05.2015 =	kr 90 068
Grunnbeløpet (1 G) pr. 01.05.2014 =	kr 88 370
Gjennomsnittlig grunnbeløp for 2015 =	kr 89 502
Gjennomsnittlig grunnbeløp for 2014 =	kr 87 328

GAVER I OG UTENFOR ANSETTELSESFORHOLD

Skattefrihet for mottaker	Verdi	Frdrag for giver
• Ansettelsestid 25, 40, 50 og 60 år	kr 8000	ja
• Gullklokke m/innskrif.	kr 12 000	ja
• Bedriften har bestått i 25 år eller antall år delelig med 25	kr 3000	ja
• Bedriften har bestått i 50 år eller antall år delelig med 50	kr 4500	ja
• Arb.taker gifter seg, går av med pensjon, slutter etter min. 10 år, eller fyller 50, 60, 70, 75 eller 80 år	kr 3000	ja
• Premie for forbedringsforslag	kr 2500	ja
• Andre gaver i arbeidsforhold	kr 1000	nei
• Erkjentlighetsgave utenfor arbeidsforhold	kr 500	ja

Ovennevnte gjelder kun for gaver i form av naturalia.

SKATTESATSER 2015 OG 2016

Aksjeselskaper	Inntektsskatt	2015	2016
		27,0 %	25,0 %

Personer

Alminnelig inntekt (Nord-Troms og Finnmark 23,5 %)	27,0 %	25,0 %
Trygdeavgift lønnstakere	8,2 %	8,2 %
Trygdeavgift næringsinntekt innen fiske, fangst og barnepass i eget hjem	8,2 %	8,2 %
Trygdeavgift annen næringsinntekt	11,4 %	11,4 %
Trygdeavgift pensjonsinntekt samt, lønns- og næringsinntekt for personer under 17 eller over 69 år	5,1 %	5,1 %

Trinnskatt (toppskatt)

	2015	2016
Trinn 1: Innslagspunkt		159 800
Sats		0,44 %
Trinn 2: Innslagspunkt		224 900
Sats		1,77 %
Trinn 3: Innslagspunkt	550 550	565 400
Sats	9,0 %	10,7 %
Sats Nord Troms og Finnmark	7,0 %	8,7 %
Trinn 4: Innslagspunkt	885 600	909 500
	12,0 %	13,7 %

Personfradrag

	2015	2016
Klasse 1	50 400	51 750
Klasse 2	74 250	76 250

Formuesskatt

	2015	2016
Innslagspunkt, sats 0,85 %	1 200 000	1 400 000

Maksimalt skattefradrag for pensjonister	kr 30 800	kr 29 880
Nedtrapping 15,3 % fra	kr 180 800	kr 184 800
Nedtrapping 6,0 % fra	kr 273 650	kr 278 950
Særfradrag for uførhet	opphevet	opphevet
Særfradrag for enslige forsørgere	kr 48 804	kr 51 804

MINSTEFRADRAG

Minstefradrag i lønn	2015	2016
Sats	43 %	43 %
Minimum	kr 31 800	kr 31 800
Maksimum	kr 89 050	kr 91 450

Minstefradrag i pensjonsinntekt

	2015	2016
Sats	29 %	29 %
Minimum	kr 4 000	kr 4 000
Maksimum	kr 72 200	kr 73 600

AVSKRIVNINGER – DRIFTSMIDLER

Grp.	Gjenstand	2015	2016
A:	Kontormaskiner	30 %	30 %
B:	Ervært goodwill	20 %	20 %
C:	Vognott, varebiler, lastebiler, busser, drosjebiler og kjøretøy for transport av funksjonshemmede	20/22 % ¹	20/22 % ¹
D:	Personbiler, traktorer, annet rullende maskineri og materiell, andre maskiner, redskap, instrumenter, inventar m.m.	20 (30) % ²	20 (30) % ²
E:	Skip, fartøyer, rigger m.m.	14 %	14 %
F:	Fly og helikopter	12 %	12 %
G:	Anlegg for overføring og distribusjon av elkraft og elektroteknisk utrustning	5 %	5 %
H:	Bygg og anlegg, hoteller, losjihus, bevertningssteder m.m.	4 % ³	4 % ³
I:	Forretningsbygg	2 %	2 %
J:	Fast teknisk installasjon i bygninger, herunder varmeanlegg, kjøle- og fryseanlegg, elektrisk anlegg, sanitæranlegg, heisanlegg o.l.	10 %	10 %

¹ Lastebiler, vognott og busser kan avskrives med 22 %.

² 10 % startavskrivning for driftsmidler i saldogruppe d.

³ Bygg og anlegg med brukstid under 20 år kan avskrives med inntil 10 %.
Husdyrbygg i landbruket kan avskrives med inntil 6 %.

Skatt i delingsøkonomien

I DAG KAN DU enkelt tilby utleie av leiligheten eller bilen din på internett eller du kan registrere deg som tilbyder av transport eller andre typer tjenester. Kjennetegnet ved den nye økonomien er at den formidles via ny teknologi og avtales direkte mellom tilbyder og kunde. Her skal vi se nærmere på den skattemessige behandlingen.

Rådgiver skatt
Paal Braanaas,
Revisorforeningen

Formidlerne

Delingsøkonomi kan noe unyansert forklares som en ny måte å dele og distribuere varer og tjenester på via internett. De mest kjente selskapene er airbnb.com og uber.com, men det finnes mange andre store aktører. På plattformene kobles tilbydere og kunder gjennom praktiske og enkle løsninger for kommunikasjon og betaling. Selskapene opererer innenfor mange bransjer, og det skjer en rask utvikling på området. Av norske selskaper kan nevnes nabobil.no og nimber.com.

Inntektene formidlingsselskapene har, kommer fra beregnet provisjon av hver inngått avtale. Normalt er det slik at kjøperen av tjenesten forholder seg til et bruttobeløp og provisjonen trekkes av det beløpet tilbyderen får utbetalt.

Beskatning av tilbyderne

Det er i skrivende stund ikke foreslått spesielle bestemmelser for beskatningen av denne typen inntekter. Finansminister Siv Jensen har imidlertid uttalt at departementet vil se nærmere på det. Inntil videre vil derfor alminnelige regler gjelde.

Som skattepliktig inntekt regnes enhver fordel vunnet ved arbeid, kapital eller virksomhet. Påtar du deg et oppdrag, kan du etter en konkret vurdering bli beskattet for dette som ar-

beidsinntekt med inntil 46,9 %.

Aktiviteten kan alternativt være å anse som virksomhetsinntekt som beskattes med inntil 50,1 %. Andre inntekter kan bli beskattet som kapitalinntekter med 25 %.

For enkelte inntekter er det fastsatt en skattefri beløpsgrense.

Grensedragning mellom kapitalinntekt og virksomhetsinntekt

For å ta stilling til hvordan du som tilbyder skal beskattes, er det særlig grensedragningen mellom hva som er kapitalinntekt og hva som er virksomhetsinntekt som er utfordrende. Skatteloven har ingen definisjon av virksomhetsinntekt. I teori og praksis er det oppstilt kriterier som kjennetegner en virksomhetsinntekt. Vurderingen blir derfor konkret i forhold til om den aktiviteten som utføres:

- tar sikte på å ha en viss varighet
- har et visst omfang
- er egnet til å gi overskudd, og
- drives for skattyters regning og risiko.

Det er særlig når det utvises aktivitet i kombinasjon med eiendeler, eiendom eller kapital, at det oppstår vanskelige grensedragninger. Forvaltes kapital på en passiv måte med lav aktivitet fra eieren, er dette normalt kapitalinntekt. Høy aktivitet tilsier at det ikke lenger er en passiv kapitalforvaltning, men har gått over til å bli virksomhet – og som dermed gir virksomhetsinntekt.

Siden delingsøkonomien kommer i mange varianter og innenfor forskjellige bransjer, vil skattemessig behandling også bli forskjellig. I det følgende ser vi på hvordan beskatningen vil bli i en del vanlige bransjer.

Utleie av fast eiendom

Benytter du minst halvparten av boligen til egen bruk regnet etter utleieverdien, er utleieinntekt av det øvrige skattefritt. Det typiske kan være utleie av en underetasje i et hus til én og samme leietaker gjennom et år. Er utleieverdien på egen bolig kr 80 000 og utleieverdien på underetasjen kr 60 000, er leieinntekten skattefri.

Hvis skattyter i stedet velger å drifte utleien i underetasjen gjennom korttidsutleie gjennom f. eks. airbnb.com, synes det klart at om leieinntekten overstiger kr 80 000, er man utenfor unntaket og all leieinntekt blir skattepliktig. Etter en vurdering av aktiviteten og antall leieforhold mv., vil utleien kunne være virksomhetsinntekt. I en prinsipputtalelse 5. februar 2016 har Skattedirektoratet slått fast at om leieinntekten er skattefri fordi den er under kr 80 000, så vil den heller ikke kunne være skattepliktig som virksomhetsinntekt.

Det er skattefritt å leie ut hel eller større del av egen boligdel for inntil kr

20 000. Overskrides beløpet, blir samtlige leieinntekter skattepliktige.

Vær oppmerksom på at om underetasjen leies ut gjennom året og egen boligdel leies ut i en sommermåned for mer enn kr 20 000, så vil samtlige leieinntekter, også de fra underetasjen, bli skattepliktige.

Annen bolig enn der du bor

Leier du ut annen bolig enn den du selv bor i, vil hovedregelen være at inntil fire slike boliger kan leies ut uten at inntekten blir å anse som virksomhetsinntekt. Dette er en sjablonregel som vil gjelde for normale utleieforhold. Velger du i stedet å drifte dette gjennom korttidsutleie, innebærer det et høyere aktivitetsnivå og leien vil kunne bli å anse som virksomhetsinntekt. Igjen er det snakk om en konkret vurdering, og det kan ikke utelukkes at selv utleie av bare én leilighet på denne måten kan bli vurdert å være virksomhetsinntekt.

Fritidsboliger

For leieinntekter fra fritidsboliger som også benyttes til egen bruk, er de første kr 10 000 skattefrie. Overskytende leieinntekter er skattepliktige, men skal kun medtas med 85 %. Bestemmelsen gjelder ikke for utleiehytter. Korttidsutleie og høyt aktivitetsnivå vil på samme måte som over kunne medføre virksomhetsinntekt for utleier.

Er utleien skattepliktig, vil skattyter kunne ha fradrag for kostnader knyttet til leieforholdet. Dette gjelder i prinsippet uavhengig av om forholdet skattlegges som kapitalinntekt eller som virksomhetsinntekt.

Typiske kostnader vil være vedlikehold, renhold og løpende kostnader som strøm, fellesutgifter osv. Er det betalt provisjon eller forsikring til airbnb.com eller lignende, vil dette være trukket fra i beløpet til utbetaling. Skattyter kan da forholde seg til netto utbetalt beløp.

Kostnadene må dokumenteres. Om skattyter selv står for renhold og klargjøring ved hvert leieforhold, vil de

SLIT OG ELDE: Ved korttidsutleie innrømmes 15 % fradrag for slit og elde på møbler mv. i brutto leieinntekter.

ikke-dokumenterte kostnadene ikke kunne trekkes fra.

Rapportering

Skattyter skal ved utleie av fast eiendom rapportere dette ved å fylle ut skjema RF-1189. På skjemaet skal det opplyses som leietakers navn. Det kan være greit å opplyse om at utleien er skjedd gjennom eksempelvis airbnb.com. Skjemaet gir anvisning på hvilke kostnader som skal vurderes. Er det faste kostnader som også knytter seg til egen bruk, må disse fordeles forholdsmessig. Det er videre verdt å merke seg at det ved korttidsutleie innrømmes 15 % fradrag for slit og elde på møbler mv. i brutto leieinntekter.

Ved utleie av fritidsbolig skal det så lenge boligen også benyttes av eier, ikke innrømmes fradrag for vedlikeholdsutgifter eller løpende kostnader. Slike kostnader er dels kompensert ved at kun 85 % av leieinntektene utover kr 10 000 skal tas med til beskatning.

Pr. i dag skjer det ingen automatisk innrapportering av beløp eller antall utleieforhold fra for eksempel airbnb.com til Skatteetaten. Den enkelte utleieren må selv sørge for å hente ut tallene og påse korrekt innrapportering. RF-1189 må kunne brukes i de fleste tilfellene. Er man i tvil om utleieaktiviteten kan være å anse som næringsinntekt, bør det vurderes om det skal gis tilleggsopplysninger.

Utleie av bil

Nabobil.no er en av flere plattformer som formidler utleie av privateide biler.

FLERE: Det finnes flere plattformer som formidler utleie av privateide biler.

Av Lignings-ABC fremgår at utleie av innbo, løsøre som for eksempel fritidsbåt ol. ikke antas å gi overskudd når eier også bruker det privat og leieinntekten er under kr 10 000 pr. år. Dette må også gjelde for utleie av egen bil. Beløp utover dette innebærer at hele leieinntekten blir skattepliktig. Utgangspunktet er her som for bolig at dette er kapitalinntekt. Hvilket omfang og hvilken aktivitet som må til før utleien blir å anse som virksomhetsinntekt, er som for utleie av bolig ikke enkelt å fastslå.

For skattepliktig utleie vil kostnader der også komme til fradrag. Fradrag kan kreves for kostnader som er direkte relaterte til det enkelte leieforholdet samt en forholdsmessig fordeling av løpende kostnader knyttet til bilholdet.

Transportvirksomhet

Innenfor dette området er det flere tilbydere. Uber.com tilbyr eksempelvis persontransport og nimber.com tilbyr transport av gjenstander. Førstnevnte er en direkte konkurrent til

taxibransjen, mens sistnevnte er en budtjeneste som baserer seg på å ta med private gjenstander fordi noen uansett skal kjøre samme vei og har plass i bilen.

Det som kjennetegner dette området, er at aktiviteten i større grad er knyttet til skattyterens egen arbeidsinnsats og at inntekten derfor ikke vil være kapitalinntekt. Spørsmålet er om slik inntekt skal beskattes som arbeidsinntekt eller virksomhetsinntekt. For at det skal være en arbeidsinntekt, er utgangspunktet at det foreligger et ansettelsesforhold. En mellomløsning kan være at oppdragstaker er å anse som lønnstaker utenfor tjenesteforhold.

Det synes også her å være avgrensingen mot virksomhetsbegrepet som vil være problematisk.

Skattefri tusenlapp

Et utgangspunkt er at for enkeltstående oppdrag hvor oppdragstaker ikke driver virksomhet, vil vederlag under kr 1000 ikke være skattepliktig. Er vederlaget over kr 1000, blir hele beløpet skattepliktig. Har oppdragstaker mange slike oppdrag, vil dette indikere at det drives virksomhet.

VIRKSOMHETSINNTekt? For både Uber- og Nimber-sjåfører kan det være spørsmål om inntekten de mottar er virksomhetsinntekt.

Hvis du eksempelvis registrerer deg som Uber-sjåfør, må det likevel gjøres en konkret vurdering av den utviste aktiviteten. Har du kun tatt oppdrag noen helger og innkjørt beløp er lavt, er det ikke åpenbart at dette skal anses som virksomhetsinntekt. Jeg legger imidlertid til grunn at det ikke skal særlig mye aktivitet til før dette er virksomhetsinntekt.

Problemstillingen er lik for sjåfører på nimber.com som frakter pakker. På de enkelte profilene ligger det opplysninger om hvor mange oppdrag den enkelte har tatt. Mange har et betydelige antall oppdrag (50–60) og det kan ikke være tvil om at slik aktivitet etter det alminnelige virksomhetsbegrepet tilsier at det drives virksomhet.

Fradrag for kostnader

Ved skatteplikt oppstår det også rett til fradrag for kostnader. Det er da særlig kostnader knyttet til bruk av egen bil som vil være aktuelt. For kjøring under 6000 km vil det være mulig å føre til fradrag kr 4,10 pr. km. Det er da kun kjøring for å løse det enkelte oppdraget som kommer til fradrag. Kjøres det over 6000 km og

bilen etter praksis blir å anse som yrkesbil, skal skattyter ha fradrag for alle faktiske kostnader knyttet til bilen redusert med tilbakeføring for privat bruk. Reduksjonen skal ikke overstige 75 % av de beregnede kostnadene ved bilholdet.

Småoppdrag

Finn.no formidler blant annet arbeidsoppdrag. Er arbeidet utført i private hjem, vil enkeltstående oppdrag kunne være skattefrie for beløp inntil kr 6000. Dette forutsetter igjen at oppdragstaker ikke driver virksomhet. Også for denne typen oppdrag er det grensen mot hva som er virksomhetsinntekt som må avklares.

Ansvar for opplysninger

Det er grunn til å presisere at det er opp til den enkelte skattyter å påse at det blir gitt tilstrekkelig opplysninger knyttet til aktiviteten og de inntektene man har hatt. Tilbyderne har pr. i dag ingen plikt til å rapportere inn på den enkelte oppdragstaker. Skatteetaten kan imidlertid be om disse opplysningene.

Oppsummert

Slik jeg ser det, er det ikke behov for særlige skatteregler innenfor delingsøkonomien. Det er grensdragningen mot hva som er virksomhetsinntekt som er utfordringen. I dag er det innenfor utleie av fast eiendom utvik-

let en praksis for hva som er virksomhetsinntekt (flere enn fire leiligheter eller mer enn 500 kvm forretningslokale er virksomhet). En slik klargjøring representerer en betydelig forenkling. Lar det seg gjøre å oppstille noe lignende innenfor de enkelte områdene av delingsøkonomien, vil det være til stor nytte. Innføring av beløpsgrenser eller grenser basert på antall leieforhold, kan være eksempler på alternativer.

Dette var noen betraktninger på skatteområdet. Delingsøkonomien reiser også en rekke problemstillinger innenfor andre rettsområder der det kanskje er enda større behov for avklaring.

Elektronisk stiftelse av aksjeselskap

DU KAN NÅ STIFTE ET aksjeselskap direkte i Altinn og motta stiftelsesdokumentet i din egen meldingsboks.

Tjenesten kan benyttes enten du stifter selskapet alene eller sammen med andre. Både privatpersoner og enheter, for eksempel et AS, kan være stiftere i et aksjeselskap. Det vil ikke lenger være behov for at stifterne møtes for å signere dokumentene. Du kan signere elektronisk i Altinn, og alle som er stiftere må signere i Altinn. Her kreves det innlogging med ID-porten med sikkerhetsnivå 3 eller høyere.

Finner feil

Den elektroniske løsningen vil også redusere forekomsten av feil. Systemet tillater for eksempel ikke at man fyller ut skjemaet i strid med loven.

Stifterne oppretter et stiftelsesdokument som blant annet inneholder aksjetegning, vedtekter, styresammen-

setning og valg av revisor eller fullmakt til å velge bort revisjon.

Tilbakemelding i meldingsboksen i Altinn vil inneholde stiftelsesdokument, vedtekter, eventuelt åpningsbalanse og redegjørelse.

Samordnet registreringsskjema

I tilbakemeldingen vil du også finne en lenke til skjemaet Samordnet registrering. Den må benyttes når man skal registrere selskapet i Foretaksregisteret. Fristen for å melde selskapet til Foretaksregisteret er senest tre måneder etter at selskapet er stiftet.

Tidligere måtte man laste opp manuelt signerte dokumenter før registreringsskjemaet kunne sendes inn. Nå kan opplysninger og vedlegg hentes elektronisk fra stiftelsesdokumentet.

Advokat Tom Larsen,
Revisorforeningen

På hjemmesiden til Brønnøysundregistrene finner du også annen nyttig informasjon og lenker i forbindelse med det å stifte et aksjeselskap, se:

www.altinn.no/no/Skjema-og-tjenester/Etater/Bronnoysundregistrene/Stiftelse-av-aksjeselskap/

Her finner du blant annet en lenke som gjør det enkelt å sjekke om det firmanavnet du har tenkt å bruke er ledig eller om det allerede er benyttet av andre. Sender du inn papirene med et navn som er i bruk, vil det måtte rettes og stiftelsesprosessen vil forsinkes.

Kilde: Brønnøysundregistrene.

Utgiftsgodtgjørelser i 2016

SATSENE FOR UTGIFTSGODTGJØRELSE ER i hovedsak uendret fra 2015 til 2016, men det er noen viktige endringer både i satsene og den skattemessige behandlingen.

Rådgiver skatt
Børge Busvold,
Revisorforeningen

Bilgodtgjørelse

Det har vært svært vanlig i private virksomheter å følge statens særavtale ved utbetaling av bilgodtgjørelse. Disse satsene er uendret fra 2015 til 2016:

For inntil 10 000 km:	kr 4,10 pr. km
Over 10 000 km:	kr 3,45 pr. km
Tillegg ved arbeidssted i Tromsø	
El-bil	kr 0,10 pr. km
Tilleggssatser:	kr 4,20 pr. km
Kjøring på skogs- og anleggsveier	
	kr 1,00 pr. km
Bruk av tilhenger	kr 1,00 pr. km
Passasjertillegg, pr. arbeidstaker	
	kr 1,00 pr. km

Satsene gjelder for kjøring både innenlands og utenlands.

Det nye fra 2016 er at den skattefrie delen av bilgodtgjørelsen kun skal være kr 3,80 pr. km for de første 10 000 km. Dette gjelder også ved bruk av el-bil og for arbeidstakere med arbeidsted i Tromsø. Dette innebærer at en godtgjørelse i tråd med statens særavtale vil gi et skattepliktig overskudd på 30 eller 40 øre pr. km.

For kjøring over 10 000 km skal den skattefrie satsen fortsatt være kr 3,45 pr. km for alle biler. Dette gjelder også ved bruk av el-bil og for arbeidstakere med arbeidsted Tromsø. Dette medfører blant annet at en godtgjørelse etter særavtalen med kr 4,20 pr. km ved bruk av el-bil over 10 000 km vil

gi et skattepliktig overskudd på 75 øre pr. km.

For reiser utenlands er den skattefrie satsen kr 3,80 pr. km uansett kjørelengde. Dette kan synes ulogisk da godtgjørelsessatsen for kjøring over 10 000 km også utenlands er kr 3,45.

Hjemreise for pendler (ikke dagpendler)

Det skal ikke beregnes arbeidsgiveravgift av eller trekkes forskuddstrekk i arbeidsgivers dekning av pendlers utgifter til hjemreise (reise og merutgifter til kost). Ved bruk av egen bil gjelder dette for kilometergodtgjørelse inntil:

Inntil 50 000 km pr. år	kr 1,50 pr. km
Over 50 000 km pr. år	kr 0,70 pr. km

Kostgodtgjørelse på reiser uten overnatting

Også satsene for godtgjørelse for ulegitimerte utgifter til kost på reise uten overnatting er uendret i forhold til 2015:

Reiser fra 6 timer til 12 timer	kr 280
Reiser over 12 timer	kr 520

Tidligere var det to forskjellige særavtaler for henholdsvis rutinemessige faste tjenesteoppdrag og tjenestereiser. De to særavtalene ble slått sammen til en felles særavtale fra og med 2015. Satsene ovenfor gjelder for begge

typer reiser. Sammenslåingen av de to særavtalene innebærer at mange som tidligere måtte dokumentere kostutgifter for å få godtgjørelse, nå kan få godtgjørelse etter sats.

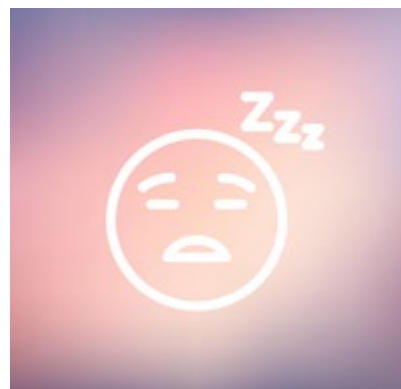
Skattedirektoratet opplyser at de i samråd med Finansdepartementet fortsatt arbeider med en del skattemessige avklaringer i forbindelse med at særavtalene ble slått sammen.

Det kan uansett legges til grunn at det ikke skal trekkes forskuddstrekk og beregnes arbeidsgiveravgift av kostgodtgjørelse inntil disse satsene.

Kostgodtgjørelse på reiser med overnatting

Også godtgjørelsessatsen for ulegitimerte reiser med overnatting er uendret i forhold til 2015:

Reiser med overnatting	kr 710
------------------------	--------

Når det gjelder spørsmålet om skatteplikt, plikt til å beregne arbeidsgiveravgift og plikten til å beregne forskuddstrekk, er dette avhengig av hvordan skattyter har bodd. Godtgjørelsen er fritatt innenfor følgende fradragssatser:

Bodd på hotell	kr 710
(godtgjørelsessatsen etter særavtalen)	
Bodd på pensjonat eller hybel/brakke uten kokemuligheter	kr 307
Bodd på hybel/brakke med kokemuligheter eller har overnattet privat	kr 200

Uten kokemulighet betyr at det pga. hygieniske forhold eller lignende ikke er forsvarlig å oppbevare og lage mat, heller ikke frokost og kveldsmat.

En arbeidstaker som er på tjenestereise med overnatting har krav på kr 710 i kostgodtgjørelse dersom arbeidsgiver følger statens reiseregulativ, selv om arbeidstakeren f.eks. har bodd hos en venn. Ved beregningen av forskuddstrekk og arbeidsgiveravgift må imidlertid arbeidsgiveren beregne et overskudd på kr 510 (differansen mellom godtgjørelsen på kr 710 og fradragssatsen på kr 200). Overskuddet er også skattepliktig for arbeidstakeren.

For reiser i utlandet er det egne satser for kostgodtgjørelse avhengig av hvilket land reisen er til. Satsene er offentliggjort på Kommunal- og moderniseringsdepartementets hjemmeside, www.regjeringen.no/no/tema/arbeidsliv/Statligarbeidsgiverpolitikk/statens_reiseregulativ/id965/

Måltidstrekk

Det skal gjøres fradrag i både godtgjørelsessatsen og fradragssatsen dersom arbeidstakeren får dekket ett eller flere måltider av andre. Måltidstrekket er

20 prosent for frokost
30 prosent for lunsj
50 prosent for middag

Måltidstrekket skjer i prosent av den aktuelle godtgjørelsen eller fradragssatsen. Vi kan ta et eksempel med to

arbeidstakere som skal reise til et hel-dagsmøte i jobbsammenheng (tjenestereise) der lunsjen er dekket. En av arbeidstakerne må overnatte. Da skal måltidstrekket for lunsjen være kr 213 (30 % av kr 710) slik at arbeidstakeren bare får utbetalt kr 497. Den andre arbeidstakeren kan reise hjem etter møtet. For han vil måltidstrekket være kr 156 (30 % av kr 520) eller kr 84 (30 % av kr 280), avhengig av om reisen varer mer eller mindre enn 12 timer.

Sats for overtidsmat

Arbeidstakere som ikke er på reise, men som har et sammenhengende fravær fra hjemmet på 12 timer eller mer, kan få en godtgjørelse fra arbeidsgiver for kostnader til mat (overtidsmat).

Matpenger (overtidsmat)	kr 89
-------------------------	-------

Arbeidsgivers dekning forutsetter at arbeidstaker faktisk kjøper mat og satsen gjelder også ved refusjon etter bilag. Dersom det er arbeidsgiver som

kjøper overtidsmaten, dreier det seg ikke lenger om noen godtgjørelse og da er det ingen spesiell beløpsgrense.

Småutgifter

Dersom alle måltidene på en reise er dekket av arbeidsgiver eller andre, har man ikke rett til kostgodtgjørelse etter sats. Da kunne man tidligere få utbetalt såkalt «administrativ forpleining» eller «bruspenger» som skulle dekke diverse småutgifter som for eksempel avis, kaffe mv. Godtgjørelsen (90 eller 100 kroner pr. døgn) var skattefri. I den nye særavtalen er adgangen til å dekke småutgifter etter sats tatt bort.

Også skattereglene er endret fra 2016 slik at retten til fradrag eller skattefri dekning av ulegitimerte (ikke dokumenterte) småutgifter er opphevet. Utbetales det slik godtgjørelse, vil den bli skattlagt som lønn.

Ansatte som får dekket dokumenterte kostnader til kost på reiser (reiser etter regning) kan fortsatt få slike småutgifter dekket av arbeidsgiver

hvis utgiftene dokumenteres sammen med kostutgiftene på reiseregningen. Alternativt kan det kreves fradrag for dokumenterte småutgifter på selvangivelsen. Dette fradraget kan kreves i tillegg til minstefradraget.

En ansatt som får dekket kostutgiftene etter sats, kan imidlertid kreve småutgifter dekket av arbeidsgiver eller kreve fradrag for småutgifter i selvangivelsen, selv om småutgiftene dokumenteres. Dette fordi småutgifter anses innbakt i satsene og ikke kan kreves ekstra.

Risikostyring og internkontroll

RISIKOSTYRING OG EN GOD internkontroll er med på å sikre selskapets verdier og gir mulighet for økt inntjening. Temaet bør stå på styrets agenda uansett om selskapet er lite eller stort. Revisor kan bidra med å gi innspill til prosessene til ledelsen og styret.

Statsautorisert revisor
Elin Petersen,
Sticos

Temaet må på styrets agenda

Aksjeloven bygger på at en virksomhet skal gi eierne en økonomisk gevinst og at styret har et forvaltningsansvar.

Risikostyring og intern kontroll bidrar til å sikre dette. Styret må derfor tenke fremover og se hvilke risikoer selskapet står overfor slik at det kan utvikle seg videre. Hviler man seg på gode tider og ikke tenker risiko når det gjelder utvikling og marked, kan det fort bli for sent å snu. I dagens marked går utviklingen raskt og man må hele tiden se fremover.

Daglig leder har et ansvar for at risikostyring er ordnet på en betryggende måte, mens styret skal påse at det blir gjort. Temaet bør derfor være en del av styrets årshjul for å sikre at styret ivaretar sitt forvaltningsansvar og protokollerer behandlingen av saken. Hvert enkelt styremedlem sitter med et personlig ansvar og bør derfor ha stor interesse av å synliggjøre hvilke vurderinger og beslutninger styret har gjort. Styret bør også vurdere om det har tilstrekkelig kompetanse på området og ha det med i vurderingen ved sammensetningen av et styre. Revisor kan være en god samtalepartner når styret skal behandle saken.

Aktuelt også for små selskaper

Å ha gode prosesser rundt risikostyring og internkontroll er uavhengig av selskapets størrelse. Mange tenker at

dette er krevende og vanskelig å få satt i system, men det trenger det ikke å være. Mindre selskaper kan bruke en enkel modell.

I mindre selskaper er gjerne eier av selskapet med i daglig drift. Eiere kjenner ofte veldig godt til hvilke risikoer som selskapet er eksponert for, men det er sjelden at tanker som er gjort rundt temaet formaliseres og synliggjøres. Styret også i småselskaper bør derfor behandle dette temaet hvert år.

Risikostyring

Risikostyring er et verkøy for å redusere uønsket risiko og bidra til bedre måloppnåelse for selskapet. Risiko for ikke å nå sine målsettinger må kartlegges og tiltak iverksettes for å eliminere denne risikoen. Det er de strategiske målene som vil være utgangspunktet for risikostyringen og det må sikres at hele virksomheten er dekket, dvs. alle virksomhetsområder og alle avdelinger. Risikostyringen må altså være helhetlig. Den største utfordringen ligger i selve gjennomføringen og å få denne til å bli en levende prosess.

Det handler ikke om å styre unna all risiko

Risikostyring betyr ikke at man skal unngå all risiko. Det viktige er at man har et bevisst forhold til hvor mye risiko og hvilken type risiko man øn-

sker å ta. Har selskapet for eksempel en målsetting om å øke omsetningen, må det som regel også ta noe risiko. I kartleggingen og vurderingen av risiko må det gjøres en prioritering av hvilke risikoer man skal unngå og hvilke man er villig til å ta. Det vil være utgangspunktet for å nå målet. Deretter må man ha klare oppfølgingspunkter og rutiner som sikrer at man reduserer uønsket risiko.

Det må være en løpende prosess

All teori rundt dette temaet fremhever at ledelsens holdninger og konkretisering/ansvar for gjennomføring er helt avgjørende for å få risikostyring til å fungere som en løpende prosess. Hvis ikke blir det gjerne en årlig prosess som gjentas hvert år i forbindelse med å fastsette strategimål.

Mange snubler gjerne fordi de prioriterer for mange mål og kanskje bruker for vanskelige/omfattende modeller som arbeidsverktøy. Min anbefaling er å prioritere det viktigste, og sette det i et system som er håndterbart og som alle forstår. Det handler om å være konkret i forhold til mål, gjennomføring og oppfølging, og daglig leder må være den som følger opp at det rapporteres til gitte tidsfrister.

Modell

Cosomodellen ligger til grunn for de fleste modellene som benyttes for gjennomføring av risikoanalyser. Den

Modell

	Risikoanalyse				
	Marked	Finansiering	Økonomi	Organisasjon	Omverden
Målsetning					
Risikofaktorer					
Vurdering og prioritering					
Gjennomføring					
Oppfølging					

Arbeidsdokument

Sannsynlighet	1	2	3	4	5
	1	2	3	4	5
	3	2	1	4	5
	3	2	1	4	5
	3	2	1	4	5
Konsekvens					

Illustrasjon «risikomatrise» etter vektning av risikoer

er utviklet av The Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission som ble stiftet i USA i 1985. Man har sett behovet for at selskaper trenger veiledning til risikostyring, og rammeverket presiserer at det er styrets og ledelsens ansvar å få det satt i system.

Vi går ikke nærmere inn på Cosomodelen i denne artikkelen. Strukturen og tankegangen er den samme som ligger til grunn for modellen beskrevet nedenfor.

Eksempel modell og arbeidsdokument

Vi anbefaler følgende struktur og modell for kartlegging og vurdering av risikoer. Matrisen fungerer som et arbeidsdokument for å få en samlet

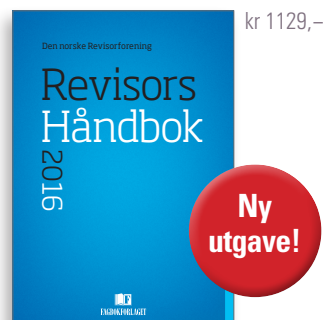
oversikt og kartlegging av risikoene. I tillegg må det gjøres en vektning av de største risikoene og man må velge hva man bør/må ta tak i ut ifra det. Som nevnt er det avgjørende å være konkret i forhold til gjennomføring og oppfølging. Lag egne beskrivelser med risiko og oppgaver i tilknytning til det som skal følges opp, hvem som skal følge opp og angi tidsfrister for rapportering.

Inndeling i områder må tilpasses det enkelte firmaet. De fleste vil ha med de områdene som er med i eksempelet nedenfor.

Eksempler på risikoområder og stikkord i tilknytning til disse er:

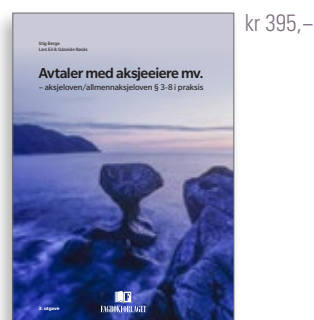
- **Marked** – konkurranse, teknologisk utvikling, nøkkelpersoner, inn-

I SALG NÅ!

Revisors Håndbok 2016

Her samles det viktigste av lover, forskrifter, regler m.m. som vi av erfaring vet at de som arbeider innen revisjon og regnskap, har bruk for i sitt arbeid.

Avtaler med aksjeeiere mv.

Aksjelovens § 3-8 og den praktiske anvendelsen av reglene behandles i veiledningen av Stig Berge og Lars Eirik Gåseide Røsås, advokater i Advokatfirmaet Thommessen. 3. utg. (2015) er lik 2. utg., men uten eBok.

Skattefri omdanning

Boken behandler praktiske spørsmål som oppstår ved skattefri omdanning og belyser skattemyndighetenes praksis. 2. utg. (2015) er lik 1. utg., men uten eBok.

FAGBOKFORLAGET

e-post: ordre@fagbokforlaget.no
fagbokforlaget.no

land, utland, endringer kunders behov

- **Finansiering** – bør være sunt finansiert. Mulighetene for langsiktige lån, mer kapital, andel egenkapital
- **Økonomi** – historiske resultater, budsjett, dekningsgrad, resultatgrad, kostnadsutvikling, estimatposter i balansen
- **Organisasjon** – hensiktsmessig organisert, kapasitet, kompetanse, nøkkelpersoner, arbeidsdeling
- **Omverden:** Spesielle lov- eller bransjereguleringer, regelverk i andre land, miljøkrav, korrupsjon

Internkontroll

Internkontroll i denne artikkelen avgrenses til internkontroll som sikrer at den økonomiske rapporteringen blir riktig. Dette vil ikke bare være rutiner i tilknytning til selve regnskapsføringen og rapporteringen, men også underliggende rutiner og kontroller som sikrer fullstendighet, nøyaktighet og gyldighet.

Ha fokus på nøkkelkontroller

Skal du kvalitetssikre eller evaluere en rutine, anbefales det å ha sterkt fokus på nøkkelkontrollene. Dette er de kontrollene i rutinen som nettopp sikrer målene om fullstendighet, nøyaktighet og gyldighet. Verdenssettelse settes gjerne opp som en egen målsetting (i tillegg til nøyaktighet). Ved å ha fokus på disse vil jobben effektiviseres og du kan konsentrere deg om det som er viktigst. Det kan være hensiktsmessig å lage rutinebeskrivelser og prosesskart for å ha en god kommunikasjon og forståelse rundt rutiner. Da bør kvalitetssikring av nøkkelkontroller oppsummeres i et eget dokument. Det vil ivareta rapporteringskravet til styret og kan være et godt grunnlag for eventuell diskusjon med selskapets revisor.

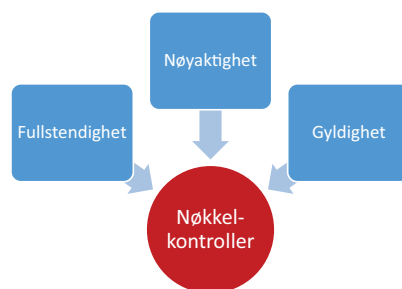
Eksempel på nøkkelkontroller er kontroller som ivaretar:

Målsetting	Kontrolltiltak
Blir alt salg fakturert (fullstendighet)	Forhåndsnummererte ordrer, liste opp ikke-fakturerte ordrer
Blir alt salg riktig fakturert (nøyaktighet)	Priskontroller, DG pr. kunde, vare, sperre rabatt, overvåkning rabatt
Er alle er fakturaer reelle (gyldige)	Kontroller av fakturaer rundt årsskiftet (kan noen ønske å pynte på resultatet eller redusere skattegrunnlaget?)
Er alle kreditnotaer nøyaktige, gyldige	Attestasjon, måling av mengde

Eksempel modell og arbeidsdokument

Rutine: Inntekter			
			Internkontroll
Prosess	Målsetting	Nøkkelkontroller/ Vurdering rutine	Vurdering god /svak internkontroll
Ordre	Verdenssettelse Fullstendighet		
Fakturering	Nøyaktighet Gyldighet		
Innbetaling	Fullstendighet Verdenssettelse		

Nøkkelkontroller

Grunnleggende kontroller

Nedenfor gis en kort beskrivelse over hva som kan bidra til en god internkontroll.

Arbeidsdeling

At arbeidsoppgavene – prosessesser og rutiner – gjøres av flere, er grunnleggende for å få en god internkontroll. Gjøres alt av én person, er risikoen ekstra stor dersom vedkommende i

tillegg har all kontroll med føring i regnskapet og utbetalinger av bank.

I små foretak der det er få ansatte, kan det være vanskelig å få til dette og spesielle kontrolltiltak bør vurderes. Dette kan være at andre etterkontrollerer det som er gjort. Dersom én og samme person bokfører og utbetaler (enefullmakt), bør for eksempel andre kontrollere bankutbetalingene. Hvis det er arbeidsdeling mellom bokføring og utbetaling, er vi med én gang på et sikrere nivå hvis vedkommende som utbetaler ikke har tilgang til regnskap.

Skulle det forekomme at lønnsansvarlig også utbetaler lønn, bør i hvert fall en annen attestere og kontrollere banklisten for lønnsutbetaling.

Ingen skal gis enefullmakt til bank

Enefullmakt til bank bør ikke forekomme. Hvis det av praktiske årsaker ikke er mulig å unngå enefullmakt,

må det etableres andre kontroller som ivaretar svakheten det innebærer. Ikke bare for å sikre seg mot misligheter, men også med tanke på den som får en slik enefullmakt. De som sliter økonomisk og samtidig har denne muligheten i jobbsammenheng, vil kunne bli fristet til å benytte seg av det.

Skriftlige rutiner og ansvarsfordeling

Dokumenter at kontroll er gjennomført og at denne kan spores.

Kartlegging og/eller kvalitetssikring av rutiner

Modellen vist i eksempelet nedenfor viser forslag til arbeidsdokument. Det er en stikkordsbasert måte å dokumentere på som dokumenterer prosess, målsetting, en kort beskrivelse av rutine/prosess samt styrker og svakheter i prosessen. Modellen har kun fokus på nøkkelkontrollene som er knyttet opp mot målsettingene fullstendighet, nøyaktighet og gyldighet. Flytkart og mer detaljerte beskrivelser kan være underliggende dokumentasjon. Der det ikke er behov for omfattende beskrivelser, kan det være nok med en beskrivelse og oppsummering

rettet mot målsettingene. Typiske prosesser å kartlegge/evaluere i et selskap vil være inntekter, kostnader, lønn, lager, IT og regnskap.

Bokføringsregelverket – med på å sikre god internkontroll

Det er bestemmelser i bokføringsregelverket som er med på å sikre god internkontroll. Eksempler på det er følgende krav:

- Forhåndsnummererte utgående fakturaer
- Krav til innhold i utgående faktura, kreditnota og inngående faktura
- Krav til dagsoppgjør ved kontantomsetning
- Krav til dokumentasjon av varetelling
- Krav til bilag
- Krav til dokumentasjon av balansen
- Krav til sporbarhet
- Sikring av regnskapsmateriale

I tillegg til at både regnskapsførere og revisorer skal påse at lovbestemmelsene er overholdt, vil de kunne være

diskusjonspartnere og bidragsyttere i forbindelse med å få etablert god internkontroll eller evaluere eksisterende rutiner.

Oppsummering

Risikostyring og en god internkontroll er med på å sikre selskapets verdier og vil gi mulighet for økt inntjening. Hvis man jobber aktivt og gjør det til en løpende prosess, vil det ha stor verdi for alle parter som har et forhold til selskapet som ansatte, eiere, ledelse og andre interessenter. Vær i forkant av markedsutviklingen. All erfaring tilsier at ingen produkter eller markeder varer evig uten endring. Derfor er nettopp risikostyring et viktig tema for alle selskaper. Det anbefales å kvalitetssikre interne rutiner med tanke på internkontroll. Ved å ha fokus på nøkkelkontroller sikrer man fokus på de kontrollene som er av størst betydning. Det betyr igjen at man sikrer selskapets inntekter og verdier.

Eierskifteforsikring ved salg av bedrifter

Tryggere for både kjøper og selger.

Send en henvendelse til leif@qualitybroker.no for nærmere informasjon.

QUALITY BROKER
www.qualitybroker.no

Windows 10

— gratis til privat bruk

MICROSOFT LANSESTE WINDOWS 10 i oktober 2015, til svært gode anmeldelser og med høye nedlastingsrater. Vi vil her ta for oss hvilke fordeler og nye funksjoner det nye operativsystemet har. Husk at oppgraderinger og nye funksjoner ikke bare er «kule» — de er mye viktigere enn som så.

Teknisk sjef Simon Manglerød, Technical Services Intility AS

Det siste operativsystemet fra Microsoft?

Det ryktes at Windows 10 kan komme til å bli det siste operativsystemet fra Microsoft. Dette høres unektelig litt rart ut for et selskap som har bygget sin dominans på nettopp Windows, men så er det også en sannhet med visse modifikasjoner. Ryktene går nemlig ikke på at Microsoft skal legge Windows dødt og gå bort ifra operativsystemer — tvert imot. OS'et står like sterkt som før hos verdens største softwareleverandør, men vil fremover komme som kontinuerlige oppdateringer via skyen, snarere enn som nye versjoner og releaser hvert tredje til fjerde år. Dette er spennende nyheter og definitivt i tråd med selskapets strategi om å levere «alt som skytjenester».

Windows 10 er GRATIS! Eller er det egentlig det?

Ett av salgsargumentene til Microsoft for Windows 10 har vært at det er gratis, dvs. at det er gratis å oppgradere fra Windows-versjonene 7 eller 8.1. I tillegg finnes det noen PC-kampanjer der det gratis Windows 10 promoterer ved kjøp av ny maskin. Gratis oppgradering er et argument og en god mulighet for de som har de nevnte versjonene på eksisterende maskiner. Det er likevel et viktig poeng her for alle forretningsbrukere;

gratis oppgradering gjelder KUN lisenser til privat bruk, og ikke lisenser og avtaler for profesjonelt bruk. Det riktige argumentet for pris blir altså at det kan bli billigere for privatpersoner, men status quo for forretningen.

Ett hjertelig gjensyn og flere nyheter!

Windows 10 har mange nye og spennende funksjoner, men det er én tilbakevendende funksjon som faktisk har fått mest oppmerksomhet; startmenyen. Ja, den er tilbake og enda mer innholdsrik enn før. Man kan nesten se på den som en blanding av det beste fra tidligere startmenyer med brukervennligheten til Windows 8-flisene. Av nye og spennende funksjoner, anser vi de mest betydningsfulle nyvinningene i Windows 10 som følger:

Naturlig interaksjon via penn, stemme eller bevegelse

En av de største nyhetene til Microsoft i Windows 10 er måten man skal kunne interagere og bruke OS'et på, uavhengig av enheten. Mus og tastatur kommer nok fortsatt til å være den prefererte metoden for folk flest, men fremover skal man både kunne «skrive, skrike og swipe». Sagt på en annen måte; Windows 10 støtter både penn, stemme og bevegelse (touch). De fleste av oss vil være godt kjent

med penn og touch, mens stemmestyring nok vil være en litt uvant, dog spennende, ny interaksjonsmulighet. Cortana heter motoren bak stemmestyringen til Windows 10 som skal kunne gi deg alt fra enkle tips i hverdagen til å utføre søk på kommando, samt gi deg påminnelser om aktiviteter og møter du måtte ha i kalenderen. Maskinlæring vil også gjøre Cortana bedre og bedre ettersom denne vil lære seg dine vaner og behov, og dermed kunne tilby skreddersydde tips basert på ditt bruksmønster.

Bedre sikkerhet med Windows Hello og nye verktøy

Sikkerhet står i sentrum i Windows 10. Med et stadig økende og komplekst trusselbilde der ute, enten du er privat- eller forretningsbruker, er det svært viktig å ha et OS som ivaretar sikkerheten til brukeren på best mulig måte. Den mest spennende nyvinningen i Windows 10 er muligens Windows Hello som gir deg forskjellige måter å logge deg på PC'en; med passord, fingeravtrykk, eller ved ansiktsgjenkjenning. Sistnevnte vil man få på alle typer Windows 10-enheter, fra telefon og oppover, og fungerer oppsiktsvekkende bra. Her kan vi lett tenke oss en verden UTEN passord, der scanning av ansiktet og to-faktor autentisering i Windows 10 gir deg

tilgang til alle tjenestene dine når du logger på PC'en. Likevel skal man være klar over at hardware må være Windows 10-kompatibelt, noe som betyr at eksisterende telefoner og PC'er ikke vil kunne tilby ansikts-gjenkjenning. Utover Hello tilbyr Windows 10 en rekke viktige sikkerhetsfunksjoner, slik som Trusted Boot, Windows Defender og SmartScreen for optimal bekjempelse av forskjellige typer virus og kjerneangrep. En forbedret BitLocker er på plass for kryptering av dine data, og kombineres med ny single sign-on-funksjonalitet innebygget i OS'et. Kort fortalt tilbyr Windows 10 sikkerhet som er laget for dagens og morgendagens trusselbilde.

Felles OS på tvers av alle Micro-soft-enheter

Det er også verdt å vite at Windows 10 blir den første versjonen som støtter alle typer enheter og formfaktorer; fra smarttelefonen og helt opp til den nyeste multi-skjermen Surface Hub på 80". For utviklere gir dette fantastiske muligheter ettersom man nå kan utvikle programmer kun én gang, men ha dem tilgjengelig på alle typer Windows-enheter. For brukerne gir det mange fordeler, utover å tilby en sømløs og gjenkjennbar opplevelse av Windows på tvers av alle flater. Særlig Continuum innbyr til produktivitet og nye muligheter, ettersom denne funksjonaliteten gjør at Windows 10 tilpasser seg skjermen som OS'et vises på, fra tastatur og mus til bevegelse og touch. Det betyr faktisk at man kan bruke telefonen som PC ved å knytte den til en skjerm og et tastatur, i tillegg til å kunne vise presentasjoner direkte fra telefonen på f.eks. en prosjektor. Spennende!

Windows 10 er utviklet og designet for skytjenester

De fleste av oss er i dag storforbrukere av skytjenester privat, enten vi er klar over det eller ikke. Her snakker vi om lagringsløsninger som Dropbox, OneDrive og Google Drive, sosiale nettverk som Facebook, Instagram og LinkedIn, eller verktøy som Office 365, Evernote og Skype. Forretningsverdenen kommer sakte, men sikkert

etter, og de fleste av de kjente applikasjonene tilbys i disse dager også fra skyen. Windows 10 sies å være laget med tanke på nettopp skytjenester og skal således være det perfekte OS'et for å få det beste ut av disse tjenestene. Her kan nevnes funksjoner som single sign-on til både applikasjoner og skytjenester, innebygget støtte for Office 365 og synkronisering med Outlook.com, desktop app for Skype, ferdigoppsett Skydrive-lagring, og mye mer. Den kanskje største endringen er likevel at Windows 10 selv vil oppdateres som en skytjeneste, som beskrevet tidligere i artikkelen. Nye funksjoner og oppdatering vil altså bli tilgjengelig via skyen og oppgraderes enkelt uten noen form for fysisk installasjon.

Oppgradering handler først og fremst om sikkerhet og nye muligheter

Som nevnt i innledningen handler oppgraderinger og nye versjoner av operativsystemer om svært mye mer enn å ha «det nyeste på markedet». Mange vegrer seg også ofte for å installere nye versjoner da disse kan oppleves som et steg tilbake i forhold til brukervennlighet og funksjonalitet. Personlige preferanser og vaner spiller selvsagt en viktig rolle her. Li-

kevel kommer man ikke bort fra det faktumet at sikkerhet og kompatibilitet er de viktigste driverne for, og grunnen til, at man skal og bør oppgradere til nye versjoner. Som vi har pekt på ovenfor, er det ekstremt viktig å ha løsninger som er tilpasset dagens trusselbilde, noe som ikke er tilfellet med systemer som er fem til ti år gamle. Faktisk er dagens utvikling innenfor malware, virus og annen skadevare så rask at selv ett til to år gamle løsninger ofte kan være utdaterte og dermed avhengige av kontinuerlig oppgradering.

Kompatibilitet er en annen viktig faktor, ettersom applikasjonsleverandører og utviklere ikke ser bakover når de utvikler sine nye løsninger, snarere på nye og fremtidsrettede systemer. For å kunne ta i bruk disse nye løsningene må man altså ha et OS som støtter disse, enten de er installert på PC'en eller levert fra skyen.

Vi kan varmt anbefale Windows 10 til alle brukere, enten det er til privat eller forretningsbruk. Oppgrader gjerne din eksisterende maskin, men sjekk også ut de nye enhetene som nå kommer med egne funksjoner spesielt tilpasset Windows 10. Lykke til!

Etablering av asylmottak og mva.

Etablering av asylmottak reiser en rekke avgiftsmessige problemstillinger. Dette gjelder spesielt når hoteller, campingplasser, kontorbygg o.l. gjøres om til asylmottak.

Rådgiver avgift
Camilla Brunfelt,
Revisorforeningen

Drift av asylmottak

Både kommuner, frivillige organisasjoner og selskaper kan drive asylmottak. Ved drift av asylmottak tilbys en sammensatt tjeneste som består i å ta hånd om asylsøkerne gjennom innkvartering, mat og andre deltjenester. Drift av asylmottak er omfattet av avgiftsunntaket for sosiale tjenester. Det skal dermed ikke beregnes merverdiavgift på vederlaget mottatt for å drive asylmottak.

Når vederlaget for å drive asylmottak er unntatt fra merverdiavgift, har den som driver denne typen virksomhet heller ikke fradragsrett for inngående merverdiavgift. Merverdiavgift på driftskostnader blir dermed en endelig kostnad.

Drift av asylmottak og kompensasjonsordningen

Ansvar for drift av asylmottak er en statlig og ikke en kommunal oppgave. Private og ideelle virksomheter som driver asylmottak, kan derfor ikke benytte seg av ordningen med momskompensasjon etter momskompensasjonsloven. Denne ordningen gjelder bare når private/ideelle virksomheter utfører oppgaven som kommunen/fylkeskommunen er pålagt å utføre ved lov.

For kommuner har skattedirektoratet kommet til at disse heller ikke gis kompensasjon for merverdiavgift knyttet til drift av asylmottak. Dette på grunn av konkurransebestemmelsen i kompensasjonsloven. Kommu-

ner som driver asylmottak, utøver en økonomisk aktivitet som kan være i konkurranse med virksomheter som ikke er kompensasjonsberettiget. Tildeling av kontrakter om drift av asylmottak skjer etter anbud hvor det både deltar kommunale og private aktører, og en eventuell kompensasjonsrett for kommunene ville dermed ha gitt kommunene en konkurransefordel i forhold til private aktører.

Utleie av fast eiendom til virksomhet som driver asylmottak

Utleie av fast eiendom er unntatt fra avgift. For at utleier skal kunne fakturere husleien med avgift, må leietaker drive avgiftspliktig virksomhet i lokalene, eller leietaker må være en kommune/fylkeskommune som bruker lokalene i sin kompensasjonsberettigede virksomhet.

Ved utleie av fast eiendom til en aktør som driver asylmottak, vil det dermed ikke være anledning til å fakturere husleie med avgift. Utleier kan ikke frivillig registreres for utleien og har dermed ikke fradragsrett for inngående avgift.

Omgjøring av eiendom

Når hotell, campingplasser, kontorbygg o.l. gjøres om til asylmottak, skjer det en bruksendring. Kostnadene for å tilrettelegge eiendommen gir ikke fradragsrett for merverdiavgift i og med at drift av asylmottak ikke er en avgiftspliktig tjeneste. Har bygget tidligere vært i bruk i avgiftspliktig virksomhet, enten som eget

kontorbygg, hotell eller til avgiftspliktig utleie, vil omgjøringen innebære en bruksendring. Ved bruksendringer kommer reglene om justering til anvendelse. Bruksendringen kan dermed føre til at man må betale tilbake merverdiavgift man tidligere har fradragsført.

Midlertidige mottaksplasser

UDI inngår avtaler om midlertidig overnatting for asylsøkere. Dette er plasser som er raskt etablert i påvente av anbudskonkurranser for ordinære asylmottak. De midlertidige overnatningsplassene UDI har opprettet frem til nå, består av hotell- og institusjonsbygg, samt leir- og campingplasser.

Utleie av rom fra hoteller, moteller, herberger o.l. er merverdiavgiftspliktig. Det samme gjelder utleie av fast eiendom til camping, og utleie av hytter og ferieleiligheter.

En virksomhet som tilbyr midlertidig overnatting til asylsøkere, vil normalt sett fortsatt levere avgiftspliktige hotell- og overnattingstjenester. Dette må imidlertid avgjøres etter en konkret vurdering hvor innholdet i de tjenestene virksomheten tilbyr, vil være bestemmende for om det tilbys avgiftspliktige overnattingstjenester eller leies ut fast eiendom.

Leier virksomheten ut hele eiendommen til for eksempel et driftsselskap, vil dette være utleie av fast eiendom og ikke overnattingstjenester. Momenter som tilsier at virksomheten

ikke er endret, er om virksomheten fortsatt drives med ordinær bemanning, om det er åpent for øvrige gjester, og om det tilbys skifte av sengetøy, rengjøring, måltider, resepsjonstjenester osv.

Når eiendom tas i bruk til midlertidige mottaksplasser, skjer det ingen endring forutsatt at virksomheten fortsatt tilbyr avgiftspliktige overnattings tjenester, eller avgiftspliktig utleie av campinghytter, ferieleiligheter ol. Må utleien klassifiseres som utleie av fast eiendom, må man også her være oppmerksom på justeringsreglene.

PROBLEMSTILLINGER: Etablering og drift av asylmottak reiser en rekke avgiftsmessige problemstillinger.

Lønn og arbeidsgiveravgift for frivillige organisasjoner

VELDEDIGE OG ALLMENNYTTIGE INSTITUSJONER og organisasjoner er under visse forutsetninger fritatt for å betale arbeidsgiveravgift. Først når lønn fra denne typen organisasjoner overstiger kroner 10 000 i året, vil den være innberetningspliktig for organisasjonen.

Advokat Tom Larsen,
Revisorforeningen

Arbeidsgiveravgift

En frivillig organisasjon er fritatt for å betale arbeidsgiveravgift av lønnsutbetalinger hvis følgende fire vilkår er oppfylt:

- organisasjonen anses som veldedig eller allmenntilnyttig
- samlet lønnsutbetaling til den enkelte arbeidstaker ikke overstiger kroner 55 000 i løpet av inntektsåret

- organisasjonens samlede lønnsutbetalinger ikke overstiger kroner 550 000 i året
- lønnskostnadene ikke knytter seg til institusjonens eller organisasjonens eventuelle skattepliktige virksomhet.

Eksempler på veldedige eller allmenntilnyttige organisasjoner vil være idrettsorganisasjoner og idrettslag, humanitære og sosiale organisasjoner,

religiøse organisasjoner og livssynsorganisasjoner osv.

Alle beløp må tas med

Når man vurderer den årlige utbetalingen til den enkelte arbeidstaker, må man regne med alle beløpene som tilfelles det enkelte inntektsåret. Det innebærer at man i lønnsgrunnlaget også må ta med feriepengar som utbetales i det samme inntektsåret. I det samme grunnlaget vil man også måtte regne med eventuell verdi av fri

kost og losji. Hvis summen av dette medfører at lønnen til én ansatt overstiger kroner 55 000, vil lønnsutbetalingen til den ene ansatte være arbeidsgiveravgiftspliktig. Det vil fortsatt være fritak for de øvrige ansatte i organisasjonen.

Hvis derimot samlet utbetaling til alle ansatte i organisasjonen overstiger kroner 550 000, vil lønnsutbetalingen i sin helhet være arbeidsgiveravgiftspliktig selv om hver enkelt har en lønn som er under kroner 55 000. I vurderingen av om samlede lønnsutbetalinger overstiger kroner 550 000 må man også regne med lønnsutbetalinger til ansatte som mottar mindre enn 10 000 kroner i året som for dem vil være skattefri.

Hvis organisasjonen også driver en virksomhet som den er skattepliktig for, vil lønn som knytter seg til den skattepliktige virksomheten, ikke inngå i grunnlaget for grensen på kroner 550 000. For personer som dels jobber i den skattepliktige virksomheten og dels for den allmennyttige delen, må man skjønnsmessig fordele

lønnen mellom den skattepliktige og skattefrie delen av organisasjonen.

Lønn

For en person som arbeider for denne typen organisasjon, vil fordelene være skattepliktig som all annen lønn, men grensen for organisasjonen til å innbetale lønnen er høyere enn for andre arbeidsforhold. Hos en vanlig arbeidsgiver skal en lønn på mindre enn 1000 kroner i året ikke innberettes og vil dermed være skattefri for mottakeren. Først når en lønn fra denne typen organisasjoner overstiger 10 000 kroner i året vil den være innberetningspliktig for organisasjonen og dermed også skattepliktig for den som mottar godtgjørelsen.

Dekning av arbeidsreiser for frivillige organisasjoner

Hvis man arbeider for en veldedig eller allmennyttig organisasjon og mottar lønn som ikke overstiger kroner 55 000 i løpet av inntektsåret, vil organisasjonen kunne dekke den ansattes arbeidsreiser for organisasjonen uten at det vil være skattepliktig.

Med arbeidsreiser menes reise fra hjemstedet til arbeidsstedet, som ved et ordinært arbeidsforhold ses på som en privatutgift som ikke gir grunnlag for at en slik reise kan dekkes av arbeidsgiver uten at det medfører skatteplikt.

Utgiftene må dokumenteres med kvittering eller annet originalbilag, eller reiseregninger for at beløpet skal kunne dekkes skattefritt.

Hvis organisasjonen dekker arbeidsreisene for bruk av egen bil etter satser, må arbeidstakeren oppfylle kravene til en vanlig reiseregning som innebærer følgende:

- arbeidstakers navn, adresse og underskrift
- dato for avreise og hjemkomst for hver reise
- formålet med reisen
- fremstilling av reiseruten med angivelse av lokal kjøring på oppdragsstedet og årsaken til eventuelle omkjøringer
- total kjørt distanse beregnet på grunnlag av bilens kilometer teller (eventuelt tripp teller) ved begynnelsen og slutten av hver reise

Kilde: skatteetaten

FRITATT: En frivillig organisasjon vil være fritatt for å betale arbeidsgiveravgift av lønnsutbetalinger hvis en del vilkår er oppfylt.

Skal du kjøpe en bedrift, trenger hjelp med regnskap og skatt eller planlegger generasjonsskifte?

Vi har kompetansen.

Revisjon og attestasjonstjenester

- Ekstern (finansiell) revisjon
- Intern revisjon
- Borevisjon
- Attestasjoner til myndigheter

Regnskap og økonomi

- Regnskap, herunder IFRS
- Forretningsførsel
- Finansiering og budsjettering
- Management for Hire (regnskap-/økonomi, controller og lignende)

Skatt- og avgiftstjenester

- Bedriftsbeskatning, personbeskatning og merverdiavgift
- Internasjonal skatt
- Generasjonsskifte
- Expatriate tjenester

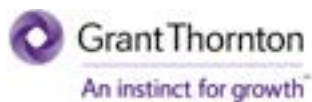
Transaksjonsstøtte

- Fusjon/fisjon/børsnotering
- Restruktureringer
- Finansiell due diligence
- Verdsettelse
- Sakkyndig redegjørelser

Rådgivning

- Strategi og analyse
- Prosjekter
- Risikostyring og intern kontroll
- Prosessforbedring
- Informasjons- og kommunikasjonsteknologi
- Gransking og misligheter
- Management for Hire

* For noen av tjenestene er det uavhengighetsregler i revisorloven som kan begrense omfanget og innholdet i vår bistand til egne revisjonsklienter.

Oslo

Grant Thornton Revisjon AS
Bogstadveien 30
N-0355 Oslo

Tlf. 22 20 04 00

Faks. 22 20 04 10

e-post: oslo@no.gt.com

Oslo

Grant Thornton Consulting AS
Bogstadveien 30
N-0355 Oslo

Tlf. 22 20 04 00

Faks. 22 20 04 10

e-post: consulting@no.gt.com

Oslo

Grant Thornton Law advokatfirma DA
Bogstadveien 30
N-0355 Oslo

Tlf. 22 20 04 00

Faks. 22 60 28 00

e-post: gtlaw@no.gt.com

Trondheim

Grant Thornton Revisjon AS
Vestre Rosten 81
N-7075 Tiller

Tlf. 73 10 24 10

Faks. 72 89 65 09

e-post: trondheim@no.gt.com

Oslo

Grant Thornton Management Consulting AS
Bogstadveien 30
N-0355 Oslo

Tlf. 22 20 04 00

Faks. 22 20 04 10

e-post: oslo@no.gt.com